National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 2 1980
PAPER SECTION
DES JOURNAUX

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

RAHVUS-VAHELINE LASTE AASTA

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 90 (2629) XXVIII aastakäik — Teisipäeval, 4. detsembril 1979 — Tuesday, December 4, 1979 — Üksiknumbri hind 40 senti

Bensiini hind tõuseb $1.42-le tuleval aastal

Konservatiivide valitsus saavutas Alberta peaministriga kokkuleppe

OTTAWA — Kaua lahendamata olnud Kanada konservatiivide valitsuse ja Alberta õliprovintsi peaministri vaheline õlihinna kindlaksmääramise probleem on lõpuks lahendatud, kui peaminister J. Clark ja Alberta peaminister P. Lougheed pärast mitmekordset nõupidamist saavutasid kokkuleppe.

Kokkulepet siiski koheselt ei avaldatud, kuid andmed sellest olid pääsenud Uus-demokraatide partei juhi Ed. Broadbenti kätte, kes need kohe avalikuks tegi, mis on üllatusena kanadalastele drastiliseks jõulukingituseks.

Gallon bensiini maksab autosõitjaile tuleval aastal $1.42, tõustes üles seniselt $1.05-lt. Kokkulepe on kohandatud neljale aastale ja selle aja lõpuks on bensiinigalloni hinnaks $1.95.

Uues kokkuleppes on ettenähtud, et siseriigi toorõli tõuseb 1. jaanuaril 1980 $1.00 vaadilt ja 1. juulil jälle $3.00.

Ajavahemikul 1981 kuni 1983 kalline hind $4.50 vaadilt aastas ($2.25 iga kuue kuu tagant).

Lisaks õlihinna tõusule maksustatakse bensiin veel 25 centi gallonilt 11. dets. välja kuulutatavas finantsministri John Crosbie uues eelarves.

Loodusliku gaasi hind jääb seotuks paralleelselt õlihinnaga, väljaarvatud spetsiaalne väljamüügi hind uutele gaasi sissepanijaile. Ottawa tahab suurendada oma loodusliku gaasi müüki Ühendriikidesse.

Nende numbrite juurde tuleb siiski lisada,

et see hindadeskaala on ainult miinium ja igal aastal tehakse uus spetsiaalne ülevaatus ning kontrollitakse, et Kanada hinnad oleksid 90% USA hindadest.

NDP liider Ed. Broadbent, kes need andmed enneaegselt kätte sai, ütles et peaminister Clark on müünud rahvuslikud huvid ühele provintsi peaministrile ja rahvusvahelistele õlikompaniidele.

Praegu on toorõli hinnaks Kanadas $13.75 vaat, mis on $10.00 alla maailmaturu hinda. Uue kokkuleppe kohaselt jõuab ka Kanada samale hinnatasemele $31.25 vaadist. Praegu on iga $1.00 toorõli hinnatõus tõstnud bensiini hinda 3 centi gallonilt bensiinijaamas.

Kuid saab vaevalt uskuda, et teised õlimaad „ootavad" Kanadat need neli aastat järele jõudmast ja vahepeal on vahemaa uuesti veelgi laiemaks muutunud.

Küll väidetakse, et Kanada ei tarvitsenuks õlitootja maana siseriigis õlihinda OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries) tasemele tõsta,

nagu Mehhikos, kus siseriigi hind on eriti madal.

Kanada ökonomist John Grant leiab, et uus õlipoliitika selle maksustamisega annab Ottawa valitsusele 4 miljardit dollarit tuleval aastal. Kuid see võib põhjustada majandusliku juurdekasvu langemise nullile. Autode müük ja ehitustegevus võivat eriti tugevasti hinnatõusu tõttu kannatada.

Toronto Eesti Püssi ja Püstoliklubi korraldas hiljuti oma tuluõhtu. Üheks osaks sellel üritusel oli relvade näitus. Pildil vaade väljapanekuile, vasakult esimene T.E. Võitlejate Ühingu esimees H. Kivi, tagumise laua otsas Arvi Tinits-Kork, paremalt esimene klubi esimees V. Kana, tema kõrval Miss Tallinn Susan Suit kelle kõrval E.V. Ühingute Liidu esimees Kalju Tori.

Foto: Tommy Tomson

Venetsueelas avastati maailma suurim õliväli

MONTREAL — Venetsueela ütleb, et nad on avastanud õliväljа, mis on peaaegu võrdne kõigile varem tuntud õliväljadele ja võiks müüa õli praegusest poole madalama hinnaga, kuigi viimaseks on vähe lootusi.

Riiklik õlikompanii Petroleos de Venezuela ütleb kirjas UN energiakonverentsile, mis algas möödunud nädalal, et puurimised on näidanud vähemalt 500 miljonit vaadi suurust õlivälja.

Üks Rand Corp. poolt koostatud

ülevaade leitud ja võimalikest õlireservidest maailmas arvatakse olevat praegu 676 miljonit vaati,

millest Põhja-Ameerikas ja N. Liidus arvestatakse olevat umbes pool.

Vaatamata uuele ebanormaalselt suurele õlileiule, vähendas Venetsueela eelmisel nädalal oma õli produtseerimist. Kanada loodab siiski, et temale müüdav kvoot jääb endiseks.

Liibüas põletati USA saatkond

BEIRUT — Tuhanded liibüa üliõpilased, karjudes ülistussõna ajatollah Khomeinile, ründasid USA saatkonda Tripolis, süütasid saatkonnahoone põlema ja põletasid ka president Carteri kuju.

Washingtonis öeldi, et kõik saatkonna ametnikud on kindlas kohas ja et kõik saatkonna salajane varustus hävitati enne, kui rüüstajate kätte sattus. USA on jälle avaldanud „tugevaimat" protesti Liibüa valitsuse juures.

See saatkond on lisaks eelmisele Pakistanis teine, mis viimase kümne päeva jooksul on islami riikides hävitatud.

Lisaks neile kahele oli veel kolmas antiameerika demonstratsioon Kuwaitis. Seal siiski sõjavägi ajas demonstrandid laiali, enne kui nad midagi hävitada jõudnuksid.

Samuti oli organiseerimisel samataoline demonstratsioon Beirutis, Liibanonis, kuid siingi sõjavägi ajas demonstreerida kavatsejad laiali.

Liibüa poolt on öeldud, et üliõpilased ründasid ajatollah Khomeini toetamiseks saatkonda, kuid ei öelnud, et saatkonda oleks rüüstatud ja põletatud. Teiste araabiamaade raadiojaamad siiski täpsustasid Washingtonist antud teateid. Ameeriklased ütlevad, et saatkonna teenistujad ei hakanud vastu demonstrantidele, kuid Liibüa uudised mainisid, et üliõpilased kannatasid „mõnesuguste gaaside" tõttu.

Vaatamata, et USA saakonnad on olnud sellelaadiliste rünnakute ohus juba paar nädalat,

olid liibüalased selle kaitseks asetanud ainult ühe politseiniku.

Nagu mitmel mujal asuvas saatkonnas, ei olnud Liibüa valitsus lubanud USA saatkonda sõjaväelaste paigutamist. Liibüa on seni olnud Iraani revolutsiooni suurimaks toetajaks.

Maavärisemine Iraanis

TEHERAN — Kolme nädala eest oli Iraanis maavärisemine, kus oli surmasaanuid 600 ringis. Viimasel nädalal oli jälle kaks tugevat maaväringut eelmises kohas. Iraani teadetebüroo andmeil olid maaväringu tugevuseks 6.5 Richter skaalal, kuid National Earthquake Information Centre teatel, mis asub Colorados, oli selle tugevuseks 7.3. Iga maaväring mille mõõteandmed on kõrgemad kui 6, võivad põhjustada tõsiseid hävitusi, üle 7 aga peetakse neid väga tugevaiks. Iraani teadeteagentuur andis teateid ka teisest, nõrgemast maaväringust, mille tugevus oli 5.4. Viimase maaväringu keskus oli Afganistanis, kuid sealt pole mingeid teateid saadud.

Pidagem aus Vabadussõja kangelasvaimu

Austati Eesti Vabadussõja kangelasi ja meenutati esimest detsembrit

Vabadusvõitluse Nädala raames toimus Toronto Eesti Võitlejate Ühingu korraldusel Eesti Vabadussõja 61. aastapäeva tähistamine koos 1. detsembri mässukatse 55. tähtpäeva siindmuste meenutamisega. Peokõnelejaks oli Ülemaailmse Eesti Vabadusvõitlejate Keskuse esimees A. Jurs, tervituste osas esinesid sõnavõttudega aupeakonsul I. Heinsoo, Kanadas äsjaasutatud ohvitseride Kogu esimees N. Valge, Kanada E. Võitlejate Liidu esimees K. Tori, EKN esindaja H. Teder ja B. Leeman.

Avasõnad ütles T.E.V.Ü. esimees H. Kivi, kes märkis, et meie eesmärgiks on kõik teha, et Eesti saaks vabaks. Selleks austame täna sin aktusel Vabadussõja sangared, sest nende üllast eeskuju ja ohvrimeelt vajab tänapäeva maailm rohkem kui kunagi varem. Vabadussõja kangelased kutsuti ette ja neid dekoreeriti valgete lilledega. Neid oli kohal kümmekond, eesotsas Vabadusristi kavalerid A. Tomander, B. Leeman ja N. Valge ja vabadusmetali omajad E. Uduste, K. Tamme, J. Sepa, A. Nüüd jt.

EV. aupeakonsul I. Heinsoo oma tervituses tõstis esile Eesti Vabadussõja kangelastegusid ja juhtis tähelepanu, et praegu on maailmapoliitilisel areenil tõusmas mustad kõuepilved, koondatakse Araabia merre suurt armaadat ning kõik tunnused on sellised nagu enne suuri relvastatud konflikte.

Ta avaldas lootust, et see uus maailmasiindmuste areng kulgeks selliselt, et sellest oleks kasu meie orjastatud kodumaale.

Tartu rahuleping on meie kõige tõhusamaks dokumendiks Eestile vabaduse nõudmisel. Et see ei ole paljas unistus, seda tõendab asjaolu, et alles nädala eest USA Kongress võttis tühel häälel vastu resolutsiooni, kus nõuti Balti riikidele vabadust. Meie parooliks olgu: usun Eesti vabadusse, eesti rahva ülestõusu ja eestluse igavesse püsimisse, mis olid ühe KGB poolt surmatud eesti sõjamehe viimsed sõnad.

EKN nimel tervitas EKN liige H. Teder, Kanada E.V.Ü.L. nimel esimees K. Tori, Kanada Eesti Ohvitseride Kogu nimel N. Valge, major B. Leeman meenutas, kuidas ta just 55 aastat tagasi 1. detsembri ööl 1924. a. koos kindral E. Põdderiga kommunistlikud mässumehed Tallinna postkontorist välja lõi ja nurja ajasid kommunistide katse appi kutsuda N. Liidu laevastikku, milline opereeris Balti merel Tallinna ees.

Lumetuisus ja liiklustakistuste tõttu viibinud peokõneleja A. Jurs Brantfordist oli ka kohale jõudnud. Ta meenutas oma kõnes kuidas riindavail punaarmee massidel õnnestus jõuda Tallinna lähistele, kuid heideti jõuliste löökidega Eesti piiridest välja

ja ülemjuhataja kindral Laidoner võis Eesti Vabariigi esimesel aastapäeval, 24. veebruaril 1919. a. teatada, et Eesti territoorium on vaenlase jõududest puhastatud.

Sõda kestis küll edasi, kus vastane kandis suuri kaotusi ja oli sunnitud paluma rahu-läbirääkimisi.

Oma suurte nõudmiste läbipressimiseks nad katsusid suurte jõududega Narva juures 60 aastat tagasi rinnet läbi murda, kuid Eesti vaprad sõjamehed lõid need rünnakud suurte kaotustega tagasi. 2. veebr. 1920. a. sõlmiti Tartu rahu, kus N. Liit tunnistas Eesti lahkulöömist Venemaast ja loobus kõigiks aegadeks Eesti territooriumist. Kuid N. Liidu lepingutel on vaevalt selle paberi väärtust, millele need on kirjutatud. Juba 1. dets. 1924. a., just täna 55 aastat tagasi, tegid nad uue katse Eesti hävitamiseks. Kuid Eesti sõjavägi, kaitseliit ja politsei likvideeris selle mässukatse kiiresti.

Kõneleja juhtis tähelepanu, et 1. dets. taolisi katseid on Moskva kommunistid korraldanud paljudes riikides. Neil on olnud õnne ja ebaõnne.

Kui ka teised rahvad ja riigid oleksid nii kindlameelsed nagu Eesti võimud 55 aastat tagasi, siis poleks kommunistidel edu.

Kahjuks pole see nii ja selle tulemuseks on, et paljud riigid on läinud kommunistide haardesse ning Nikaraagua pahempoolsete

(Järg lk. 8)

TORONTO EESTI VANEMGAIDIDE KOOR
JÕULU-ESINEMINE
teisipäeval, 11. detsembril, 1979,
kell 7.30 õhtul Eesti Maja Noorte Ruumis
Kohvilaud KÕIK TERETULNUD Pääse $3.00

PEETER KAUPSI
AKVARELLIDE NÄITUS
E. Baptisti kiriku alumises saalis, 883 Broadview Ave.
8. — 15. DETS. 1979
Avatud laupäeviti 3—9, reedel 6—9

T.E.S. TÄIENDUSKOOLI
JÕULUPUU
Pühap., 9. dets. kell 2 p.l. Eesti Majas
Vaimulik osa õp. ANDRES TAUL
Lastenäidend „KUNINGAS HEASÜDA"
ja teisi ettekandeid

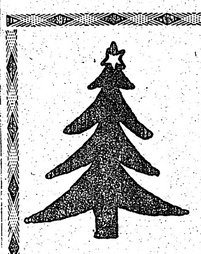

Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine 1980. aastaks!
Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „Vaba Eestlast"
Tellimiskupong lk. 3

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VALJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Toronto.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $35.—, poolaastas $19.50 ja veerandaastas $10.50, kiripostiga aastas $56.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $38.—, poolaastas $21.— ja veerandaastas $11.—. Kiripostiga USA-s: aastas $61.—, poolaastas $32.50 ja veerandaastas $17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $72.—, poolaastas $36.— ja veerandaastas $19.—.

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 45 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Inflatsioon N. Liidus

N. Liidu ja teiste kommunistlikkude riikide majandusteadlased pole kunagi väsinud rõhutamast, et sellised majanduselu väärnähted nagu inflatsioon, töötuudus ja majanduskriis on kapitalistliku süsteemiga kaasuvad väärnähted, mis on kõik kõrvaldatavad marksistliku majanduspoliitika rakendamisel. Tegelik elu kõneleb siiski hoopis teist juttu ja kinnitab, et kommunistlik majandussüsteem kannatab lisaks oma raskustele ka paljude kapitalistlikule majandussüsteemile omaste nõrkuste all.

N. Liidu ajakirjanduses ilmub pidevalt kriiskavaid artikleid, mis katsuvad lugejaskonnale ja nõukogude elanikele kinnitada, et inflatsioon on ainult kapitalistlikus maailmas esinev väärnähe. Nõukogude elanik kehitab neid ridu ja propagandaartikleid lugedes ainult pahaselt õlgu ja peab vajalikuks põlastavalt kinnitada, et praegune rubla ei võrdu isegi endisele kopikale.

Seoses rubla väärtuse käegakatsutava langusega on N. Liidus hakanud levinema visad kuulduused, et nõukogude raha tuleb lähemas tulevikus devalveerimisele. Need kuuldused on võtnud juba sellise ulatuse, et ametivõimud on sunnitud neid avalikult ajalehtedes ümber lükkama ja kinnitama, et sellistel kuulujuttudel ei ole mingisugust alust. Kuid N. Liidu elanikel on vaatamata nendele ametlikele õiendustele minevikust kurvad mälestused, kuna 1951. aastal viidi riigis läbi suur rahareform ja vahetati vanad rublad välja uute rublade vastu, kusjuures uue rubla hinnaks oli kümme endist rubla.

Pealiskaudsel vaatlusel näib nõukogude majanduseluga olevat kõik parimas korras, kuna riigi toetuste tõttu ei ole primaarsete tarbeainete hinnad palju tõusnud. Kuid samal ajal on kontrollimatult tõusnud selliste läänemaailmas loomulikkude tarbekaupade hinnad, mida raudeesriide taga peetakse luksusesemeteks. Erilist hävitustööd teeb aga inflatsioon eraviisilises majandussektoris, mis on kujunenud ametlikule majandussüsteemile suureks võistlejaks. Kuna kaupasid ja toiduaineid tuleb ametlike hindadega müügile mittepiisaval arvul, siis on nõukogude elanikud sunnitud ostma pakutud tooteid erakaupmeestelt ja siin on hinnad hoopis teistsugused. Näiteks küsivad kolhoosinaised Moskva turul eraviisiliselt kasvatatud sea prae eest kolmekordse hinna — 4.10 dollarit naelast. Riigi kauplustes ei ole sageli müüa ka kartuleid, kuna umbes 60—65 protsenti N. Liidu kartulisaagist kasvatatakse kolhoosnikele eraviisiliselt kasutada antud maalappidel. Neid „erakartuleid" müüakse viis korda kallimalt kui see on ette nähtud ametlikus hinnakirjas. Sealjuures tuleb arvestada, et keskmine töölise-teenistuja kuine sissetulek on umbes 160 rubla.

Eriti kannatavad inflatsiooni tõttu majandusliku kitsikuse all vanemad pensioneeritud inimesed, kuna paljude inimeste pensionid ei vasta enam ametivõimude poolt kindlaksmääratud elamiseks vajalikule miinimum-sissetulekule, mis on ette nähtud 50 rubla. Sellest probleemist üle saamiseks ei suurendanud valitsus, kes nimetab ennast töörahva huvide eest võitlejaks, pensione, vaid lubas paljudel pensioneeritud inimestel tööle tagasi minna, endale pensionile lisaks lisasissetulekut hankima.

Eriti huvitav on jälgida, kuidas Venemaal on tõusnud selliste kaupade, artiklite ja saaduste hinnad, mida läänemaailmas peetakse igapäevasteks tarbeesemeteks, kuid kommunistlikus maailmas luksuskaupadeks. Näiteks on auto N. Liidus luksusese ning autode hinda kergitati seal möödunud suvel 18 protsenti. 1. juulil löödi üleöö 50 prots. hinda juurde ka sellistele esemetele nagu vaibad, nahad, nahkmantlid, välismaalt importeeritud mööbel jne. Kuivõrd kättesaamatuks on muutunud vene töölisele auto, selgub juba sellest lihtsast näitest, et itaalia Fiati järele vene stiilis ümberehitatud Zhiguli auto maksab 9300 rubla, see on venelaste ametliku kursi järele 14.000 dollarit. Teiste sõnadega: töölineteenistuja peab töötama neli aastat ja panema kõrvale kogu oma palga, et omandada sellist lihtsat autot!

N. Liidu võimud ei arvesta oma rubla madalat väärtust, mille all eriti kannatavad välisriikidest N. Liitu sõitnud turistid. Nii näiteks nõuavad venelased turistidelt ja ametiasjus sissesõitnud välismaalaselt $1.54 oma rubla eest, mida sahkerdajad pakuvad turistide hotellide ees mustal turul 35 ameerika cendi eest. Vaatamata sellele majanduslikule röövpoliitikale läheb igal aastal tuhandeid välismaalasi nõukogude turismipropaganda õnge ja külastavad N. Liitu, kus turistidele teatavasti kõige suurematks atraktsioonideks on tsaariaegsed ehitused ja kirikud, kuna kommunistidel endil pole turistidele midagi pakkuda.

Kui N. Liidu valitsevad ringkonnad ja kommunistlikud ideoloogid süüdistavad kapitalistlikku riigikorda paljudes pahedes, siis jätavad nad sihilikult kahesilma vahele, et samad pahed eksisteerivad ka N. Liidus ja teistes kommunistlikkudes riikides, kuid nendele lisaks leidub seal veel palju teisi inimeste igapäevast elu mürgitavaid väärnähteid, mida kapitalistlikes riikides ei eksisteeri.

K.A.

Poliitilised naljad

Küsimus: „Kes on süüdi teraviljapuuduses N. Liidus?"

Vastus: „Loomulikult tsaar Nikolai II. Ta oleks pidanud säilitama varusid kuuekümneks aastaks."

o

Küsimus: „On see tõesti nii väga tähtis, et venelased saadavad esimese mehe Marsi peale?"

Vastus: „Põhimõtteliselt küll. N. Liidu esimeseks meheks on seltsimees Brezhnev."

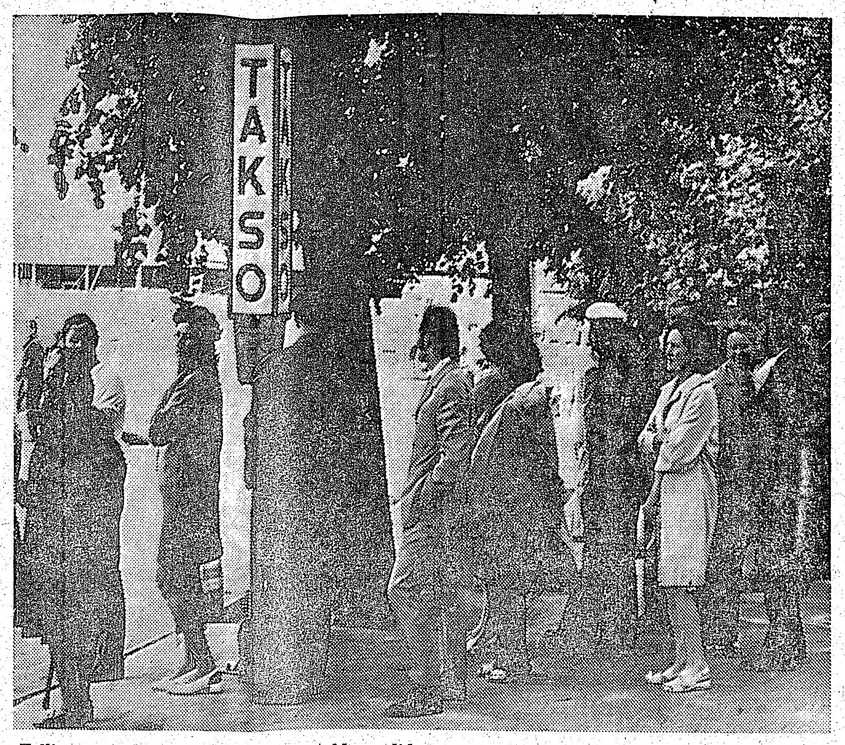

Tallinnas ei ole sabad mitte üksnes toidupoodide ees, vaid ka taksopunktides, sest ainult sealt võivad taksojuhid inimesi peale võtta. Pildil vaade ühele taksopunktile praeguses Tallinnas.

Jüri Teesalu

N. Liidu psühhiaatrilise erihaigla küüsis

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides käsutusesse on antud Eesti Washingtonis asuvale Ühendriikide riiklikule asutusele Commission on Security and Cooperation in Europe saabunud dokumentaalse jutustuse käsikiri, mis kirjeldab sünget piina- ja vaevarikast elu vene vaimuhaigulates, millega murtakse poliitiliste vangide vastupanu. Käsikiri on vabasse maailma saabunud Jüri Teesalu nime all, kuid kuna kontrollimisel sellist nime registreeritud poliitvangide nimestikus ei leidu, siis on autor siin nähtavasti oma isiku varjamiseks kasutanud varjunime.

SAABUMINE

Trellitatud furgoon sõitis läbi raudväravaist tsooni. Sõdurid, koerad, näkku suunatud automaaditorud — kõik see jääb sija, värava juurde, võib-olla on kõige halvem tõesti möödas? Oli ikkagi aasta vanglat, millest üle poole aja üksikkongis surmamõistetute kongide reas, võib-olla on sellega lõppenud vangivalvurite jõhker sõim, irvitamine, saapahoobid, see on vast ikkagi haigla?

Valvearsti vastuvõtutoas oi sõjaväemundris usbekk, ta esitas haigutades formaalseid küsimusi, seletas, et, esimesed kümme päeva tuleb küll leppida niininetatud „isolaatoriga" (mis sisuliselt oli üksikkong) kuid peale grantiini saan palatisse, kus on enesestmõistetavalt hea olla, vähemasti hoidku teid. Allahh, ku te peaksite ütlema, et seal pahs on.

— Ah, et te pole midagi söönud? — Toidetakse. Tema lahkel loal ja korraldusel anti väike tükk leiba ning kruusitäis tulist vett.

Erihaigla kujutas endast vanglat keset vangilaagrit. Mõnehektarilisele nelinurgale olid paigutatud haigla osakondade korpused — administratiivkorpus, ühiselamu sanitaridele ja surnukuur.

Sanitarideks on vangid, esimest korda üldrezhiimi alusel, suhteliselt väikeste kuritegude eest kinniistuvad kriminaalkurjategijad, kellel on vangiriiete peale tõmmatud valge kittel, taskus osakondade ja palatite võtmed. Nende ülesandeks oli valvata meid ning täita õdede, arstide ja sõjaväelise valvekoosseisu korraldusi. Nende liikumisvabadus oli piiratud plankude ja okastraatadega süteemiga ümber laagriterritooriumi, kuna meil, haigeil, oli ettenähtud pooleteistunnine jalutuskäik päevas ülalt avatud üle kümne meetri kõrguste seintega betoonboksis ja sedagi vaid ilusa ilma ning „hea käitumise" korral.

Ümber tsooni jalutasid automaatidega relvastatud sõdurid.

ALGUS

„Te olete intelligentne inimene. raadioamatöör, olete tuttav filosoofia ja ladina keelega, paneme teid tööle eriti vastutusrikkale kohale — kööki nõusid pesema. lihtsalt imelik, kuidas sellise peaga võis veel tunda rahapuudust, kas siis tõesti ei jätkunud elamiseks?"

„Suremisekski jäi väheks, matused on palgast kallimad."

„No-noo, proovime triftaziini, arvestage meil umbes viie aastaga."

Natalia Pavlovnat peeti osakonnas üheks liberaalsemaks psühhiaatriks. Ta tegi sädeledes selgeks, et kõik võimalik protestimeelsus meie riigis on tingitud vaimuhaigustest, väga kahju, et ta seda ise ei tunneta kuid ta loodab tungivalt, et selline tunnetus siiski saabuks. Siis tundis ta elavat huvi, kas Eesti on ikka see maa, kus kalarooga süüakse kahe kahvliga ning saades jaatava vastuse oli ta sedavõrd rabatud, et unustades momendiks oma sügavalt ateistliku maailmavaate, kutsus appi isegi Issandat, rahunedes aga täheldas asjalikul toonil, et normaalse mõistuse üks kriteeriume on see, kui praekala hoitakse näppudega, hammaste vahelt läbi lastes.

Koju kirjutada ta lubas, kuid nagu ma isegi peaksin aru saama, ainult vene keeles ja samuti peavad olema saabuvad kirjad eranditult vene keeles. Korrespondents eesti keeles ning „halvad kirjad" kusagile nii-kui-nii ei jõua ja kuuluvad hävitamisele.

Kujutasin ette oma koduseid, nende nägusid, kui nad saavad mult võõrkeelse kirja, aga kõik see oli vaid tagasihoidlik algus.

PALAT

„Harjutage ütlema „palat" mitte „kamber", sõna „kamber" on haiguslik väljendusviis, sellest võib järeldada, et te/ ei tunneta olustikku, me võime määrata teile tugevdatud ravi: sulfaziini ja aminaziini süstid, vaadake ette!"

Sellist hoiatust võis mõista kui hoolitsevat suhtumist — see arst vähemalt hoiatas, ei hakanud kohe represseerima.

„Palatil" oli rauduks ja trellitatud aknad. Lamas siin kümme inimest. Uks avati viiel korral päevas, kolmel söögiajal, jalutuskäiguks ja enne magamist. Viiel korral päevas oli võimalus pääseda suure koridori lõpus asuvasse tualettruumi, kus võis ka suitsetada ja vett juua. Juhtus, et isegi neid kordi kärbiti. Palatis veekraani polnud, kruusi omamine seal oli rangelt keelatud, samuti ka suitsetamine. Korrast üleastujaid karistati kuuks või kaheks üksikkongi paigutamisega koos nn. „tugevdatud raviga" ja tervet palatit suitsetamis- ning jalutamiskeeluga kaheks nädalaks. Mõste „tugevdatud ravi" tähendas haigete rafineeritud piinamist süstitavate farmokonidega: sulfaziin, amanaziin, haloperidoola, tizertsiin, tihti ka kõik korraga, niinimetatud „bukett" — seda kõike tehti karistuseks, raviga polnud sellel midagi ühist, süstimisi saatis jõhker mõnitamine, haigete läbipeksmine ja sõimamine, paljudel haigetel tekkisid süstimisest lihastesisesed mädanikud.

Arstid lõikasid need skalpelliga lõhki ning jätkasid süstimist.

See oli Tashkent, kus tavaliseks on kuumus 40 C, aga vett juua võis vaid viiel korral ööpäevas. Paljud ei pidanud vastu, kloppisid vastu ust, ehk sanitar avab, laseb liigse korra tualetti. Tavaliselt tähendas selline kannatamatus sede, et sanitarid peksid haige metsikult läbi, mille järele veel arstid täiendavalt määrasid haigele „tugevdatud ravi" piinamist sulfaziinisüstidega.

Mõnedes olukordades siiski leiti väljapääs. Juhul kui ei piisanud „ametlikest" kordadest käimlas käimisest, tühjendati põis aknatrellide vahelt otse õue. Vahelejäämine tähendas muidugi „tugevdatud ravi".

KES SIIS OLID NEED „HAIGED"?

Haigla oli jaotatud kümneks osakonnaks, millest kaks osakonda naisi. Igas osakonnas oli ligi 90 ravialust vanustega neljateistkümnest kuni kaheksakümne kolmanda eluaastani.

Põhikoosseis olid kriminaalkuritegudes süüdistatud arreteeritud ja vaimuhaiguse tõttu süüdimatuiks tunnistatud inimesed. Minu arusaamise järgi nõukogude majandussüsteem ja elatustase provotseerivad inimesi kuritegudele, kui aga kõneleda moraalsest degradeerumisest, siis kõige eredamalt on see nähtus väljendatud meie riigiaparaadi koosseisus.

Kümmekond inimest istusid ka puhtal kujul oma poliitiliste vaadete tõttu (seda ainuüksi meie osakonnas): Ivan Burtov, kunagine üliõpilane Leningradist, keda piinati viis aastat, Jevgeni Bordovski Ukrainast ja mõned teised. Silmnähtavaid vaimuhaigeid ma Tashkendi erihaiglas ei kohanud ühtegi. Ehkki ametlikuks diagnoosiks oli enamikul skisofreenia, olid kõik patsiendid selge jutu ja mõistusega, muidugi paljud väga kurnatud närvidega, mida kurnati iga päevaga üha rohkem ja rohkem.

(Järgneb)

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Kommentaarid

Pühapäeval, 2. septembril tähistati kodumaal kirjaniku ja hilisema „riigitegelase" August Jakobsoni 75. sünnipäeva. Nagu ikka sellisel puhul, peeti kirjandusõhtuid ja ülistati tema loomingut. Loetleti tema teoste arvu nii Eesti iseseisvuse ajal, hilisema kommunistliku rezhiimi all ja välistõlgetes.

E Sõgel, okupeeritud Eesti kirjanduslik politruk, märkis „Kodumaas" (29. aug. 1979), et juba 1954. a. alustas Jakobson oma „Valitud teoste" avaldamist redigeeritud ja viimistletud kujul, (nagu olnuks need enne viimistlemata olnud). Nelja aasta jooksul avaldati siis kümme köidet ja asi jäigi soiku. Tema loomingut siiski uuritavat ja juba viimased neli aastat on valmimas olnud 14. ja 15. köited (uustrükk „Vaeste-patuste alevist"), aga keegi ei tea nende valmimist, kuigi kataloogides on need olnud juba mitmel aastal.

Uurimisel näib siiski töö seisvat vist poliitiliste tõkete taga, sest Jakobsoni isesiesvuseaegne looming ei näi täies ulatuses sobivat praeguste avaldamisvõimaluste piiridesse

Asi olnuks kõik hea, kui ka väliseestlased hindaksid rohkem Jakobsoni kui kirjanduslikku loojat. Stokholmis on ilmunud Arvo Mägi ingliskeelne eesti kirjanduse ülevaade, kus olevat A. Jakobsoni näidendite kohta avaldatud ainult seitsmerealine, sisuliselt möödakäiv ja mahalöövhinnang.

Samadele järeldustele viivat ka kahe teise raamatu võrdlemine. Varssavis ilmunud raamatus olevat A. Jakobsonile pühendatud üle lehekülje line artikkel, aga teises („Moderne Weltliteratur die Gegenwartsliteraturen Europas und Amerikas") ei ole Eesti kirjanduse peatükis, mille autoriks on Ivar Ivask, Jakobsoni jaoks leitud ühtki rida, tema nimigi on unustatud. „Pealegi olevat I. Ivask, kes end igal võimalikul foorumil on kuulutanud väikerahvaste kirjanduse ja eriti eesti kultuuri kaitsjaks, oma emigrantliku kirjanduskäsituse krambis meelega unustanud ühe eesti kirjanduse suurkuju."

Seda kirjutab E. Sõgel, kes ise juhib kodumaa kirjanduselu ning on väga hoolas valvur, et pagulaseestlastest kirjanikud kuidagi ei satuks kodumaal väljaantud kirjandusl ugudesse ega entsüklopeediasse. Aga omti ollakse seal ülimalt meelitatud, kui väliseestlased neid upitaks maailmakirjanduse ülevaadetesse ning ollakse solvatud kui seda ei tehta.

Sõgel ütleb, et A. Jakobsoni raamatud jäävad kauaks elama. Seda ei näi uskuvat parteijuhid isegi, sest miks ei edene siis tema valitud, (miks mitte koguni kogutud), teoste väljaandmine. Vaevalt on nooremale sugupõlvele saadaval paarikümne aasta eest ilmunud sarja esimesed raamatud

o

Eesti Maja, aga teiste samasuguste etniliste ühiskondade kultuurikolded on väga kõrgelt maksustatud kohalike omavalitsuste poolt. Need maksud on nii kõrged, et selle üürirahadega katmine on omaette probleemiks. Osa ühiskondadest, kes on oma kultuurikodud sidunud usuliste organisatsioonidega, on sellevastu hoopis maksuvabad, kuna neid arvestatakse kui kirikuid.

See küsimus tõsteti üles hiljutisel Toronto linnapea J. Sewelli poolt etnilisele ajakirjandusele antud pressikonverentsil. Kümnetel Toronto etnilistel gruppidel on samad probleemid, mis mõnel on hoopis ülepääsematudki ja ähvardavad nende kultuurikogu tegevuse takistamatut jätkamist.

Linnapea Sewell vastas, et küsimus on mitmekülgne. Usuliste ja kultuursete ühingute kõrval on teinegi maksutüüli praegu käimas. Toronto linnale kuuluv O'Keefe Centre ei maksa kinnisvaramaksu, aga teised iseseisvad teatrid nõuavad ka maksuvaba staatust, kuna need töötavad samuti kultuuri heaks nagu O'Keefe Centre.

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

8. ja 9. dets. dr. T. Kuutan, tel. 751-6141.

15. ja 16. dets. dr. T. Sauks, tel. 461-0912.

Vanemgaidide Koori jõulu-esinemine

Toronto Eesti Vanemgaidide Koor korraldab traditsioonilise jõulu-esinemise teisipäeval, 11. detsembril Toronto Eesti Maja neljandal korral asuvas noorte toas algusega kell 7.30 õhtul.

Koor alustas käesoleval sügisel oma kümnendat tegevusaastat, olles asutatud gdr Liis Juske algatusel 1970. aastal, millal eesti gaidlus pühitses oma asutamise 50. juubelit. Nagu üldiselt teada, oli koori esimeseks juhiks Olaf Kopvillem, kellele järgnes Guido Laikve ning nüüd kolmandat aastat Gunnar Mitt. Koori vanemaks on alates asutamisest olnud Siiri Lepp.

Käesoleva tegevusaasta alguses toimunud koori aasta-koosolekul valiti möödunud tegevusaastal tegutsenud juhatus täies koosseisus tagasi ning sinna kuuluvad Maret Liik esinaisena, Silvi Terts abiesinaisena, Ingrid Kütt sekretärina, Maris-Ann Heinmaa laekurina ja Helen Sadul varahoidjana. Jätkuvalt on oma abi koorile lubanud ka Arno Kiilaspea kontrabassi saadetega esinemistel. Vaatamata sellele, et kooriga liitus käesoleva tegevusaasta alguses viis uut lauljat, on koori liikmete arv tänavu siiski ainult 18, kuna paljud eelmisel aastal kaasalaulnud tütarlapsed ei saanud tänavu mingisugustel põhjustel koori tegevusega liituda. Väikesele arvule vaatamata ei ole koori tase siiski märgatavalt langenud ja praegused liikmed on entusiastlikult koori töö juures ning käivad suhteliselt hoolega iga-nädalalistel harjutustel.

Koori jõulu-esinemised on nüüd juba kujunemas iga-aastaseks populaarseks traditsiooniks. Arvestades eelnevate aastate kogemusi võib oletada, et sellest kujuneb jällegi meeldiv ning hubane õhtu kõikidele, kes soovivad kaasa elada noorte koori esinemisele ning noorte poolt pakutavale kohvilaualе. Esinemine toimub kahes osas, milledest üks koosneb rahvuslikust ja moodsast kavast ning teine on pühendatud peamiselt jõulu-meeleolulistele lauludele. Kõik Vanemgaidide Koori sõbrad on jõulu-esinemisele teretulnud ning pääsmete hinnaks on ainult $3.00, milledest sissetulek läheb koori töö abistamiseks.

Uuel aastal on kooril ette näha terve rida esinemisi, millised tõenäoliselt lõpevad koori 10. tegevusaasta juubeli-kontserdiga kevadel.

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

Sewell soovitas nende ühiskondlike majade omistajail nõuda selgust selle üle, kas nad võiksid saada mingisugust maksualandust. Lisaks ta osutas tähelepanu sellele, et linn on andnud etnilistele kultuurikeskustele kolmveerand-miljoni dollari ulatuses abiraha.

Linnapea tõdes veel, et ta tahab seisma panna seadusandlikul teel suurte ettevõtete kinnisvaramaksude ülandamise, mis oli ühe aasta jooksul kuus miljonit dollarit teiste maksumaksjate arvel. Kuid Sewell ei ütelnud siiski kuivõrd suured on võimalused sellise maksukoormuse kergendamiseks, mis Eesti Majalegi on märgatavalt kurnav, kuigi see on madalam ungarlaste 32-000-dollarilisest ja Läti Maja 53,000-dollarilisest aastasest kinnisvaramaksust.

T.E. Baptisti kogudus tähistas oma õpetaja Kaljo Raidi 25. aastast ametijuubelit. Pärast jumalateenistust toimus kiriku alumises saalis koosviibimine, kus koguduse poolt anti K. Raidile üle kingitus ja kimp roose. Pildil vaade juubilarile oma lähemate külaliste keskel, vasakult Rahel Laur, pastor A. Goldie, K. Raid, dr. E. Mänd, Eesti Vabariigi aupeakonsul I. Heinsoo ja dr. A. Proos. Foto: Ilme Lillevars

Vana-bütsantsi tekstiilid eesti kunstiteadlase eriala

Anu Liivandi-Palias rääägib oma uurimistööst

Anu Liivandi-Palias lõpetas Toronto ülikooli kunstiajaloo teaduskonna magistrikraadiga ja on lõpetamas oma doktori väitekirja antinoe siidide alal Sorbonne'i Kunsti Instituudi juures. Ta elab praegu Pariisis ja ütleb, et sinna viisid teda kaks tegurit, esiteks abiellus ta eestlase Guido Paliasega, kes on juba pikki aastaid elanud Pariisis ja töötab Sorbonne'i ülikooli matemaatika teaduskonnas, teiseks aga Anu enese uurimistöö, sest asuvad ju selle peamised allikad Euroopas või Euroopale lähedal. Kuid mis on antinoe siidtekstiilid? Sellest laseme noorel kunstiteadlasel ise rääkida:

„Antinoe oli väike kuid küllaltki tähtis linn Egiptuses hilisantiik ja vara-bütsantsi impeeriumi ajastul. Möödunud sajandivahetusel toimusid seal prantslaste poolt juhitud arheoloogilised väljakaevamised ja sealsetest haudadest leiti tohutul hulgal hästisäilinud tekstiile mitmesuguses töötlemises rooma ajast kuni keskaja lõpuni välja.

Nendest sealtleitud tekstiilidest on kuulsaks saanud üks väike grupp siide, milliseid nüüd kutsutakse antinoe siidideks. Need on võrratult ilusad, värvirikkad ja äärmiselt peene koega — kuni 400 niiti ruutsentimeetri kohta.

Tehniliselt on need uskumatult imetlusväärsed, kuid peale puhta ilu on nad ka ikonograafiliselt huvitavad ja muidugi ajalooliselt väga tähtsad, kuna kuuluvad esimeste telgedel kootud siidide hulka,

mis on tehtud läänes, see tähendab kas Bütsantsi, Pärsia või Islami impeeriumis, viienda kuni seitsmenda sajandi kestel.

Neid siide on säilinud umbes 40 erinevat mustrit; fragmente leidub muidugi palju rohkem. Ühest ja samast siidist on fragmente võibolla mitmel mandril ja see kõik nõuab palju reisimist."

Anu Liivandi-Palias jutustab edasi, et antinoe siide ei leitud mitte ainult Antinoe väljakaevamistel, vaid neid leidub ka Euroopa katedraalide ja kloostrite varakambreis, kuna kaskajal mähiti neisse reliikviaid. Väljakaevamised kestsid ligikaudu kümme aastat. Igal aastal kui väljakaevamiste sesoon lõppes, toodi need hinnalised siidid Pariisi ja müüdi suurtele muuseumitele nii Euroopas kui Ameerikas. Kõige suurem kogu antinoe siide asub praegu Lyoni tekstiilimuuseumis Prantsusmaal, siis on hea kogu ka Louvre'is ja Musee Cluny's Pariisis ning Sens'i katedraali varakambris.

„Minu Prantsusmaal elamine on minu tööle suureks eeliseks, kuna pean neid siide nägema.

Möödunud suvel käisin ma Belgias, Hollandis, Saksamaal ja Shveitsis. Suur elamus oli töötada Charlemagne'i lossi kiriku kitsas kõrvalruumis Aachenis. Päev päeva kõrval istusin oma siidide üle kummargil just nagu mõni keskaegne munk — silmi pingutades, alalises videvikus

Tunde mõõtis kiriku kell ja kabelist kostsid orelihelid, palved ja vanad lauluviisid. Uurisin hinnalisi siide luubiga, võrdlesin, tegin märkmeid, fotografeerisin, ja mul oli tunne nagu oleksin ka ise muutunud osakeseks sellest ajast, kust need siidid pärinevad.

„Käisin veel Saint-Maurice'is. See on üldiselt tundmatu paik, väikelinn Shveitsi mägedes, kuid sealses vanas kloostris asub üks rikkalikem varakamber terves kristlikus maailmas. Mul oli ametlik luba sealseid siide näha, aga kui pärale jõudsin, teatati mulle, et munk, kes neid siide hooldas, on mõni päev tagasi surnud ja mind ei lastud sissegi. Üritan sinna uuesti minekut, kuid on küsitav, kas tema järglane mulle neid üldse näitab," ütleb Anu kahetsusega hääles.

Mina muidugi ei ole asjatundja ja seepärast esitangi ma järgmise rumala küsimuse: „Aga mispärast ta teile neid ei peaks näitama?" Mille peale Anu vastab:

„Aga nendesse on ju mähitud pühakute luud ja liikmed, reliikvia on katoliku usundi püha asi, ja seega on nüüd pikkade aastasadadega ka need siidid muutunud osaks reliikviast enesest,

mungad ei usalda kedagi, ei aita alati Sorbonne'i tunnistused ja ametlikud load. Neid siide tuleb-ki hästi hooldada ja kaitsta, nad on ju nii vanad, et asjatundmatul käsitsemisel võivad pudeneda tolmuks," selgitab mulle noor teadlane. „Mul on ees veel Vatikani külastamine ja mitmed muud paigad, kuid teen seda eeloleval kevadsuvel."

Esitan Anule viimase küsimuse, kuna tahan teada, miks ta valis nii laiast distsipliinist nagu kunstiajalugu, just bütsantsi kunsti ja siis sellest veel nii kitsa ala nagu seda näivad olevat antinoe siidid? Kas uurimise erakordsus või teadlaste vähesus sel alal?

„Mõlemad!" saan vastuseks. „Leidsin, et nendele kaunitele siididele ei pöörata küllaldast tähelepanu ega omistata küllalt tähtsust. Mulle tundus see kunstiteaduslikust printsiibist lähtudes just nagu ülekohtune.

Moodne teaduslik tekstiiliana-liüs sai oma alguse alles pärast Teist maailmasõda, kui Prantsusmaal Lyon'is loodi „Centre International d'Etude des Textiles Anciens", mis tõlkes oleks umbes „Rahvusvaheline Antiiktekstiilide Uurimiskeskus".

Selle organisatsiooni liikmeid leidub nüüd peagu igal maal ja praegu on käimas tekstiilitermino loogia sõnaraamatu koosamine paralleelselt juhendatud mitmesse keelde. Samuti tuleb standardiseerimisele moodus, kuidas analüüsida tekstiile. Sellest näete, et tekstiiliteadus on alles algastmes ja on alati põnev ühe uue ala arengu juures olla ja sellele otsese kaasa aidata," ütleb Anu, pakib sisse oma väikese poja ja vurab autoga minema

VALLI VOITK

Tuluõhtune mardipidu Vancouveris

VANCOUVER (VE) — Mardipäeva traditsiooni tõid eestlased kodumaalt kaasa — ja nüüd nad ei saa muud teha, kui ennast maskeeritult riietada ja peole minna. Õigel päeval, s.o. 10. nov. pidas VES oma iga-aastase mardipeo, tänavu Jakob Kembile kuuluvas Surrey linnis umbe 35 km linnast väljas.

Ballisaalis serveeriti maitsvat vasikapraadi — hane praadimine suurele seltskonnale oleks liiga tülikas ja ka kulukas.

Umbes pooled sajast peolisest olid maskides, teised uurisid huviga maske, et ära tunda, kes millise maski taha oli ennast peitnud.

Pärast õhtusööki toimus maskide auhindamine komisjoni poolt, kuhu kuulusid kunstnik E. Koppel, Veera Õunapuu, Elsa Jaako jt. Esimese auhinna sai „küürakas", teise „pätt" ja kolmanda „klaun".

Pärast pidu oli kuulda, et esimese kahe auhinna omajad ei olnudki end maskeerinud, vaid esitasid oma igapäevast ilmet. Kuna aga kumbagi peo lõpul näha ei olnud, siis oli seda võimatu tõendada.

Tantsuks mängis Vancouveri Eesti Orkester, mis on liikmete vahetuse tõttu kujunenud nelja-liikmeliseks ansambliks, milles on erilineks tõmbejõuks Eino Varkki sümpaatne bariton.

Teisel vaheajal esitas VES rahvatantsurühm maskides naljatantse. Kolmandal vaheajal toimus loterii rahvatantsijate ESTO-80 reisu heaks. Üks võitjatest, Harri Muld püstitas rekordi — ta on igal loteriil võitnud viimase kolme aasta jooksul. Põrsakujulise hoiukassa võitja Aino Pungar saatis selle ringi, et rahvatantsijaile veelgi toetust hankida.

Rahvatantsijad tänasid südamest kõiki toetajaid.

WML

Sisutihedad KLENK'i sõpruspäevad

23. ja 24. novembril peeti Chicagos Kesk-Lääne Eesti Noorte Koondise XXII Sõpruspäevad. Päevade kava toimus Marriott's Lincolnshire Resort hotellis ja päevade lõpusündmused selle lähedal asuvas Chicago Eesti Majas. Osavõtt loenguist oli elavam kui möödunud aastal, peolisi aga vähem. Torontost oli osavõtjaid kolm.

Sõpruspäevad algasid Linda Rauni loenguga „KLENK eile, täna ja homme", kus ta tegi rea mitmesuguseid ettepanekuid töö aktiviseerimiseks. Neid ettepanekuid arutleti veel järgnevas diskussioonis ja otsustati parandada kvaliteeti, et need oleksid ligitõmbavamad ja kättesaadavamad.

Teise loengu pidas dr. Vello Salo „Uku Masing, luuletaja ja teadlane". Masingu luule uurijana andis ta luuletaja ja teadlase lühikese eluloo koos mõningate luulenäidetega,

näidates, et vastupidi kirjandusteadlaste arvamistele pole nii raske tema loomingust aru saada nagu mõned räägivad.

Loengu juurde laulis Mark Teose, ise kitarriga saates, ühe U. Masingu luuletuse, mille meloodia tehtud juba 1966. aastal.

Pealeõunal oli dr. Taavo Virkhausilt loeng eesti keele õpetamisest rütmi ja muusika abil ja teine loeng „Läänemaailm näeb Shostakovitsat tema memuaaride valgusel", mis oli eriti põnev lugu muusikavallast. Loengute osa lõppes ESTO-76 ametliku filmiga, mille järel peeti KLENK'i vanematekogu koosolek, kus arutleti nende Sõpruspäevade saatusega seotud küsimusi.

Reedene sisukas tööpäev lõppes õhtusöögiga ja talentide õhtuga Eesti Majas, kus suuremat aplausi pälvis Mark Teose, kes esitas valimiku „Kikerpilli" lauludest.

Laupäevane sõpruspäev algas dr. Mare Taagepera loenguga „Nõukogude Liidu energiakriis ja Eesti saastamisprobleemid".

Nõukogude okupatsiooni ajal on Eestis kasutatud põlevkivi kasvava rütmiga, millega nii Eesti kui ka N. Liidu loodusvarad paarikümne aasta pärast lõpevad.

Seniste viisaastakute plaanid ei näe ette maastiku taastamist ja põlevkivi töötlemise alad on muutunud kuumaastikuks.

Teise loengu pidas dr. F. Oinas teemal „Libahundi-uskumised ja Kitzbergi „Libahunt" ".

Pealeõunat oli dr. Mare Taagepera juhendusel peetav vestlus „Naiste olukord Eestis ja mujal". Ta võrdles seadusandlikke ja tegelikke olukordi Eesti Vabariigis, N. Liidus ja Ühendriikides praeguse ühiskondliku seadusandluse taustal, mis ei taha siiski tegelikus elus soovikohaselt teostuda.

Päeval toimus veel KLENK'i peakoosolek, kaaluti tuleva-aastast KLENK'i asukohta, aga küsimus jäi siiski veel lahtiseks.

Sõpruspäevad lõppesid õhtusöögi ja sõpruspeoga, millest oodati suuremat osavõttu. Kavalises osas kaks noort soomlannat laulsid ingliskeelseid laule.

Kolm surmanuhtlust Eestis

Eesti NSV Ülemkohus mõistis Eestis kolmele mehele surmanuhtluse nende poolt korda saadetud röövmõrvade eest. Esimeseks oli Pärnu linna elanik, 32-aastane A. Sander, kes varemalt-ki riisumise eest karistatuna, tappis 31. augustil Halingu külanõukogu maa-alal röövimise eesmärgil elatanud naise; röövitud esemete väärtuseks oli 110 rubla.

Samal eesmärgil toimis ka I. Izotov, kes Kohtla-Järvel tappis 24-aastase naise ja väikse lapse ema, võttes tapetult kaks sõrmust ja käevõruga kella. Tapja oli ise purjus.

Kolmandaks surmamõistetuks oli E. Saul, kes 30. juuli öösel Tallinnas Balti jaama lähedal tungis kallale kodanikule, kellelt nõudis raha. Ohver sai keeldumise tõttu noavigastusi. Kurjategija tegevust takistada püüdvalle J. Blinovile lõi aga E. Saul surmava haava.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium, kellele siiüalused andsid armuandmise palved, jättis need rahuldamata ja kohtuotsused viidi täide.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$35.—	$38.—
Poolaastas	$19.50	$21.—
Veerandaastas	$10.50	$11.—

KIRIPOSTIGA

	Kanadas:	USA-s:
Aastas	$56.—	$61.—
Poolaastas	$30.50	$32.50
Veerandaastas	$16.—	$17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $72.—, poolaastas $36.—, veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 45 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." ..... 197 .... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

MEIE KESKELT LAHKUS IGAVESELE UNELE KALLIS TAAT

ELMAR SONIN

Sündinud 12. veebruaril 1902
Surnud 2. detsembril 1979

Mälestavad sügavas kurbuses

abikaasa INA
tütar EDA
poeg AIN abikaasa EPP-KARIKE'sega
lastelapsed — LINDA, INGRID, JUHAN ja ALDO

Kirstupanek neljapäeval, 6. detsembril kell 8 õ. ja matus reedel, 7. dets. kell 10 homm. Vana Andrese kirikus

---

OMA KALLIST SÕPRA

ELMAR SONIN'it

mälestavad sügavas leinas

ALFRED ja LEIDA JURSS perekonnaga
HANS ja ILME SEPP perekonnaga
OIVO ja ASTA SILDVEE
ANTS ja AINO SOOTS perekonnaga

SÜGAVAS LEINAS MÄLESTAME KALLIST SÕPRA, VANDEADVOKAAT

ELMAR SONIN'it

ERNST HANSSON
LYDIA ja HENNO JÕGEVA
HANS KUKK perekonnaga
RISTO LIIVOJA perekonnaga
HELDUR MEEMA perekonnaga

ARMAST

ELMAR SONIN'it

mälestavad leinas

MIHKEL ENNO
EDUARD RIISNA abikaasaga
LEMBIT ILVES abikaasaga
MARTHA MEYER
VALDOR TRELIN

ARMAST ÕEMEEST

ELMAR SONIN'it

mälestavad sügavas leinas

HELGA ELLANDI
HELMI HERMAN
LINDA LIIV abikaasaga Kodumaal

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
723 Mount Pleasant Rd
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ☎ 489-8902

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-2954

YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED

Off-the-Street Parking at all Chapels

Mee_div, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine. Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

---

Oskar Angelus surnud

Pärast pikemat haigust suri Lundis, Rootsis endine Eesti Vabariigi siseministeerumi üldosakonna abidirektor ja hilisema Eesti Omavalitsuse sisedirektor dr. phil. Oskar Angelus, VR I/3, 87-aastasena.

Oskar Angelus sündis Harjumaal, 7. mail 1892 Loo mõisavalitseja pojana. Õppis Tallinna reaalkoolis ja lõpetas 1918 Tartu ülikooli ajaloo kandidaadina. Samal ajal astus vabatahtlikuna 1. Eesti polku, võitles Eesti Vabadussõjas Narva rindel ja viidi üle kitsarööpmelise soomusrongi nr. 3 koosseisu, kus ülendati ohvitseri asetäitjaks. Töötas mitmesugustel ametikohtadel sõja lõpuni. Pärast Sõjakooli lõpetamist ülendati lipnikuks ja teenis kuni reservi saatmiseni soomusrongi nr. 3 komandandi abina.

Eesti iseseisvuse ajal töötas siseministeeriumis. Kommunistliku okupatsiooni ajal õnnestus siirduda Saksamaale, kodumaale tulles määrati Eesti Omavalitsuse sisedirektoriks, millisest ametist vabastati 1944 saksa võimude poolt. Põgenes Saksamaale, kust õnnestus 1950. a. Rootsi tulla.

Ta on oma mälestused Saksa okupatsiooniaegsest tegevusest avaldanud raamatus „Tuhande valitseja maa".

Shahh toibumisel USA lennubaasis

NEW YORK — Iraani endisele valitsejale ei ole enam kohta maailmas kus teda tahetakse vastu võtta. Ainult Egiptuse peaminister Sadat võtaks ta veel vastu. Esialgu shahh lahkus New Yorgi haiglast ja viidi ühte lõunaosariigis olevasse lennubaasi juures olevasse toibumishaiglasse.

ARMAST

ELMAR SONIN'it

mälestavad leinas

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

ELMAR SONIN'it

mälestavad sügavas leinas

MARGOT ja ILMAR HEINSOO

ARMAST KORP! FRAT. ESTICA liiget

vil. ELMAR SONIN'it

mälestab

EESTI KORPORATSIOONIDE LIIT

ARMAST

ELMAR SONIN'it

leinavad

MAI-LIIS ja UDO RONIMOIS

OMA ARMAST LIIGET

vil.iur. ELMAR SONIN'it

mälestab sügavas leinas

KORP. FRAT. ESTICA

ARMAST SÕPRA

ELMAR SONIN'it

mälestavad kurbuses

LOLJA ja MARET

KIRIKUD

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
34 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

TEINE KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 9. detsembril kell 11 hommikul. Jõulumuusika leerieelsetelt ja leerinoortelt Inga Korjuse juhatusel. Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul. Pühapäevakooli koori harjutus kell 10.15 hommikul. Leerieelsed kell 11 hommikul.

CANTATE DOMINO JA NOORTEKOOR LOOTUSE ÜHINE JÕULUKONTSERT pühapäeval, 9. detsembril kell 6 õhtul. Juhatavad Charles Kipper ja Rosemarie Lindau. Orelil Inga Korjus.

EVANGELISATSIOONI TEENISTUS kolmapäeval, 12. detsembril kell 7 õhtul Peetri kirikus. Kõneleb Usuteaduslüku Instituudi õpilane Kersti Pinna.

KOLMAS KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 16. detsembril kell 11 hommikul. Solist Evi Valge. Samal pühapäeval kell 4 p.l. koguduse suures saalis KOGUDUSE JÕULUPUU. Kava leerieelseilt ja pühapäevakoolilt. Kinkepakid saadaval koha peal. Jõuluvana.

NELJAS KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 23. detsembril kell 11 hommikul. Solist Tamara Norheim.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja Allan Laur,
141 Clark Ave., Unit 50 Thornhill, Ont. L3T 4P4. Tel. 889-8173.

Laup., 8. dets. kell 7 õ. PIIBLITUND.

Pühap., 9. dets. kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. Leo Jõemaa mälestamine.

Teisip., 11. dets. kell 7 õ. PALVEÕHTU.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391
„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 8—8.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Kolmap., 5. dets. kell 7 õ. PIIBLITUND, kõneleb E. Mänd.

Pühap., 9. dets. kell 10 homm. PÜHAPÄEVAKOOL, kell 11 homm. TEISE ADVENTPÜHA JUMALATEENISTUS, kõneleb E. Mänd, segakoor. Kell 6 õ. VÄLISMISJONI- ÕHTU, kõneleb E. Mänd, ansambel „Gloria".

Kolmap., 12. dets. kell 7 õ. PIIBLITUND, kõneleb E. Mänd.

Laup., 15. dets. kell 3 p.l. Mihkel Hiiuväina 100-a. sünnipäeva koosviibimine.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
362 Jones Ave. Toronto 6, Ont
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühap., 9. dets. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad H. Sepp ja jutl. E. Saraoja. Laulab segakoor.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Laupäeval, 15. dets. kell 5 õ. peetakse KOGUDUSE JÕULUPUU Peetri kiriku saalis. Jõuluvana. Lastele kinkepakkide soovijaid palutakse registreerida pr. Järvet'ile, tel. 425-8521. hr. A. Wällikule, tel. 691-2990 ehk hr. M. Lõugasele, tel. 222-3871.

JÕULUJUMALATEENISTUS toimub jõululaupäeval kell 11 hommikul Peetri kirikus.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 9. dets. II KRISTUSE TULEMISPÜHA jumalateenistus kell 4 p.l. Jumalateenistusele eelneb PIIBLITUND kell 3. Piiblitunni peab Albert Roost.

Laup., 15. dets. KOGUDUSE JÕULUPUU kell 5 p.l. kiriku suures saalis. Ettekandeid lastelt, jõuluvana.

Pühap., 16. dets. III KRISTUSE TULEMISPÜHA jumalateenistus kell 11 homm.

Uue leeri algus on esimesel pühapäeval jaanuaris ja leeri õnnistamine esimesel pühapäeval juuni kuus. Leerilapsi on palutud registreerida detsembri kuus või jaanuari algul kog. õp. juures. Telefon kirikus 923-5172 ehk kodus 656-5248.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisip. ja neljap. 6—8 kiriku käärkambris.

Jumalateenistusi Lõuna-Florida koguduses

Jõuluõhtu jumalateenistus peetakse pühap., 23. dets. kell 3 Christ Luth Church'is — 1955E. Oakland Park Blvd. Ft. Lauderdales. Jutlustab kand. Elmar Järvet. Orelil E. Allik. Solist sopran Anadie Allik.

Pärast teenistust toimub jõulukoosviibimine kiriku suures seltskondlikus saalis. Kohvilaud on kaetud koguduse naisliikmete poolt. Sõnalises osas esineb kand. E. Järvet ja muusikalises osas solistid.

Uueaasta jumalateenistus armulauaga toimub samas 1. jaan. kell 3, kus teenib Baltimore ja Washingtoni kog. õpetaja Rudolf Troost.

Näitlejatar Lo Tui-Seliaru suri kodumaal

Tallinnas maeti 7. septembril Metsakalmistule näitlejatar Lo Tui-Seliaru, sündinud 21. juulil 1908. Astunud 1927 Leo Kalmeti poolt juhatatud Teatrikooli, lõpetas kadunu selle 1930, siirdudes Draamateatrisse näitlejaks ja kostüümeerijaks. 1937. a. Oskar Seliaru poolt Draamateatri juures nukuteatri ellukutsumise järele siirdus ta sinna nn. nukunäitlejana, kirjutades sellele ka näidendeid. Vene okupatsiooni ajal jatkas ta teatritööd, kuna ta abikaasa Oskar Seliaru oli pääsenud enne Vene teist okupatsiooni vabasse maailma. Muide, ta külastas oma New Yorgis elavat abikaasat mõni aasta enne tema surma.

VES

Jõulukontsert Peetri kirikus

Pühapäeval, 9. dets. kell 6 õhtul on Peetri kirikus Cantate Domino, noortekoor Lootuse ja Musica Viva kammerorkestri ühine jõulukontselt. Kontserdi kavas on mitmeid jõulumotiivilisi helitöid.

Kolm aastat tagasi tuli esiettekandele L. Avessoni suurteos, jõulukantaat „Üks roosike", mis sai suure menu osaliseks eriti oma stereofoonilise esitusviisi tõttu. Sama töö tuleb nüüd kordamisele, kuigi erinevas koosseisus. Cantate Domino koor on üleval rõdul, Lootuse koor ees altariruumis ja Musica Viva orkester ees põrandal, orelil Inga Korjus, millega on kirik stereofooniliselt muusikat täis. L. Avessoni kantaat on kirjutatud Piibli tekstile vanas klassikalises stiilis, kuid sellele on Avessonile isikupärasel viisil ka moodsat värvingut lisatud.

Teistkordselt on esitamisel meie noore muusiku ja Cantate Domino koorijuhi C. Kipperi uudne helitöö „Gloria". See on omapärase moodsa rütmiga, kuid siiski ka klassikalise tooniga helitöö.

Musica Viva kammerorkester on sageli esinenud Peetri kirikus. Kui kaks koori noorte koorijuhtide Rosemary Lindau ja Charles Kipperi juhtimisel esinevad koos orkestri ja solisti Irene Loosbergiga, kuna orelil saadab Inga Korjus, siis muutub esitatav tõesti rõõmu valmistavaks jõulukontserdiks.

Esiettekandele tuleb Cantate Domino koori poolt katkend G. F. Händeli oratooriumist „Judas Maccabaeus". Duetina laulavad Elna Libe ja Olaf Härm, tertsetina õed Lindaud. Kavas on veel M. Miido, J. Aaviku ja H. Tobias-Duesbergi helitöid.

Hiidlaste Selts tähistas hiljuti oma viiendat aastapäeva mardipeoga, kus seltsile anti ka oma lipp. Teatavasti sai Hiidlaste Selts oma alguse raamatu „Hiiumaa ja hiidlased" väljaandmisel organiseeritud toimkonnast. Pildil vasakult E. Liik, L. Wahtras, L. Pihlberg, Elna Kungla, Helme Kaju ja Helmi Tüll.

Foto: Tommy Tomson

Kaks kunstiprobleemidega päeva

Eesti Kunstide Keskuse Wiiralti festivalil oli väike osavõtt aga palju kava

Möödunud nädalalõpul oli kavandatud Eesti Kunstide Keskuse Wiiralti festivali nime all Eesti-Kanada kunsti konverents. Sattunult mitmele sündmusele, laupäevaõhtusele raskele lumesajule ja ilmselt vähesele huvile sellelaadilise sündmuse vastu, avati kahepäevane konverents väga väikese osavõtjaskonnaga. Tõenäoliselt polnud jõulude lähedus õige aeg selliseks suuremaks ja liigselt sisurohkeks ürituseks.

Hart House'i debatruumis oli üsnagi ülevaatlik näitus Eduard Wiiralti töödest, peamiselt just ta tuntuimast loomingust. Ka oli E. Eerme kogudest arvukas trükiste, monograafiat ja kunstireproduktsioonide väljapanek, mis näitas, et eriti kodumaal on tema loomingule rohkesti tähelepanu antud. Trükiste juures oli ka käekirja näide R. Rebasele kirjutatud kirjast, seoses tema mapi koostamisega.

Konverentsi avas EKK president S. Kerson, tõstes sündmust esile kui teistkordset suuremat, esimese muusikakonverentsi kõrval.

Seekord on võetud aluseks rahvusvahelise kuulsusega eesti graafik Eduard Wiiralt, kelle surmast möödub 25 aastat.

Seekord on kaks päeva pühendatud eesti kunstile. Järgnevalt tõi Olev Berendsen tervitusi New Yorgi Eesti Kultuurifondi esimehelt Villy Kangrolt.

Esimene ettekanne oli prof. dr. Olga Berendsenilt, kes vaatles Konrad Mägi maastikumaalijana. Referent nimetas Mäge eesti moodsa kunsti tähtsamaks kunstnikuks, kes kuulus Noor-Eesti grupi juurde, kelle eesmärgiks oli eesti kultuuriliselt Euroopasse viia. Kunstniku loojatöö kõrval oli ta aktiivne ka eesti kunstielu organiseerijana, olles esimeseks „Pallase" direktoriks 1919—1924. Dr. Berendsen andis biograafilise ülevaate ja kunstiliste õpingute tee üle Peterburi, Soome ja Norra Pariisi.

Samal ajal näidatud diapositiivide abil suutis ta selgitada Mägi loomingu perioode, maalimisaastaid Norras, Lõuna-Eestis ja Saaremaal.

Mägi on suutnud näha Eesti loodust suure värviküllusega ja impressionistliku stiiliga seda kirjeldanud, andes igale perioodile omase kompositsioonilise lahenduse.

1920-ndate aastate alul ta tervis halvenes, ravireisid lõunasse ei toonud paranemist ja ta suri aastal 1925, olles saanud töötada kunstnikuna ainult 16 aastat. Selle ajaga ta pani aluse kogu eesti moodsa maalikunsti koolkonnale.

Teine oli kolmikloeng „Eesti kunstikogud ja kogujad". Selles EKK kunstimuuseumi kuraator Ilme Anyas vaatles kunsti kogumist ja selle viise. Ta ütles, et me peame tõsiselt mõtlema kuidas eesti kunsti säilitada tulevikuks, et see oleks kättesaadav. Mõne aasta eest toimunud kunsti registreerimisest on olnud palju kasu seekordse näituse korraldamisel, aga kuna uut kunsti tehakse pidevalt juurde, siis tuleks varsti teha ka uus registratsioon.

Eda Sepp käsitles kunstikogumist väärtuse aspektist, mis jääks edaspidiseks püsima ja oleks aluseks muuseumidele. Ta ütles, et pahatihti on kunstiteosed nagu seina tapetseerimiseks.

Kuid koguda tuleks sellist, millel on püsivat väärtust ja tuleks sellejuures arvestada asjatundjate nõuannetega.

Kui saaksime oma muuseumi, siis oleks oluline kui sinna tuleksid tööd, mis annavad hea ülevaate välis-eesti kunstnike loomingust. Kuid seal olgu püsiva väärtusega tööd.

Kolmandana Ilse Leetaru vestles oma kogujakogemustest. Ta ütles, et tavaliselt on kunstikogumine seotud kodu kaunistamisega ja mõnikord peab olema kooskõlas mööbliga. Tema ostis omal ajal nooremate eesti kunstnike töid, kes nüüd on tuntud eesti kunstnikud. Kunstikogumine on püsiv rõõm, mis on rikastanud tema elu. Iga referaadi järel oli lühemaid sõnavõtte.

Ennelõunaga lõppes eestikeelsete ettekannete tsükkel ja ülejäänud oli ingliskeelne. Esimeses pikemas loengus J.J. Hohman vestles Michigani Artrain'i organiseerimist ja kümneaastast tegevust.

Lisaks näitas ta diapositiive rongist, mis oma näitustega liigub ühest keskusest teise.

Sel on nii meelelahutuslik kui hariduslik ülesanne, on tahetud kunsti viia rahva hulka ja teiseks kasvatada rahva hulgas kunstitundmist.

National Art Council'i konsultant P. Sepp Ottawast, käsitles kunstipoliitika filosoofiat kultuuriautonoomia poole pürgimisel.

Kolmandaks Ontario Art Council'i esindaja Nancy Hushion rääkis oma kogemusist Ontario kunstielus.

Praegu saab Ontario Art Council kuni 5000 sooviavaldust inimestelt, kes peavad end kunstnikeks ja selle iseseisva agentuuri aastane eelarve on 12 miljonit dollarit.

Viimasel ajal on sellelt toetust saanud 1000 organisatsiooni ja kuni 3000 individuaalset soovi-avaldajat.

Laiemat huvi pakkus Eduard Wiiralti kunstinäituse ametlik avamine Toronto päevalehe „The Globe and Mail" kunstikriitiku James Purdie poolt. Ta ütles, et pole varem näinud Wiiralti töid, kuid talle imponeerivad Kr. Raua portree ja Viljandi tamm, mis räägivad Eestist.

Viimase esimese päeva loengu pidas prof. dr. A. Rannit,

kes käsitles Eduard Wiiralti, eesti graafiku tehnikat ja mõne tema töö nägemust.

Ta andis biograafilisi andmeid, õppimisi ja kirjeldas isiklikke kohtamisi, nimetades Wiiraltit graafikuks, kes on teinud mitmes tehnikas töid, raamatuillustratsioone, tõstes esile eriti tema lasteportreesid nende suurepäraste silmade ja kätega.

Õhtu viimane osa oli Cantus Firmus nimeline muusika ja Aleksis Ranniti luule programm neist luuletustest, mis pühendatud E. Wiiraltile. Kuna lumesadu oli selleks ajaks juba Toronto liikluse ummistanud, oli osavõtjaid kahjuksetavalt vähe, ega kõik esinejadki ei pääsenud enam kohale.

Muusikalises osas esines harfil lätlanna Nora Baumanis, kes väga kaunilt oma suurel instrumendil esitas Nino Rota, Satie, Debussy ja Pescati helitöid.

Muusikaettekannete vahepeal etles Lydia Vohu A. Ranniti eestikeelseid luuletusi kogust „Cantus firmus", kuna Sarah Krzeszunowicz etles neid ingliskeelses tõlkes.

Ettenähtud Tiina Kiik kontsertakordionil jäi lumme kinni ega jõudnud kohale, küll mängis kammerkvartett lõpuks Mozarti flöödikvarteti.

Muusikaline luuleõhtu küdeva kamina ees oli meeldiv pärast pikka päeva vastupidanud konverentsist osavõtjaile. Oli huvitav kuulata harfi helisevat musitseerimist, kuulata kahe deklamaatori erinevas stiilis etlemist, kus L. Vohus oli dramaatilist pinget ja S. Krzeczunowiczis tänapäevast, konservatooriumis õpitavat stiili.

ILMUS

Ain Kalmus

„PÄÄSTA MEID ÄRA KURJAST"

3. raamat mälestusi, 204 lk.

Hinnad tellijaliikmeile:

	üksikraam.		poolsari (6 raamatut)	
	br.	köit.	br.	köit.
USA ja Kanada $	6.90	9.—	39.—	52.—

Kaanehind mitteliikmeile: br. $9.—, köit. 11.50

ESINDAJAD KANADAS:

A. Viirlaid, 63 Glen Davis Cresc., Toronto M4E 1K7, Ont.; Estonian Publishing Co. „Meie Elu", 958 Broadview Ave., Toronto M4K 2R6, Ont.; E. Kalm, R. R. 2, Breslau, Ont. N0B 1M0; E. Kivestu, 588 Westluke Ave., Montreal H4X 1P7, Que.; V. Lenk, 511 Lawson Rd., London, Ont. N6G 1Y1; H. Lille, 1 Eriksdale Rd., Etobicoke M9C 2B5, Ont.; V. Metski, 6 Dawn Rd., St. Catharines L2N 4M7, Ont.; L. Normet, 343 Cannon St. E. Hamilton, Ont. L8L 2C1; K. Pikker, 3876 Pandora St. N. Burnaby, B.C. V5C 2A5; V. Sprague, 2313 Samuel Drive, Ottawa K1G 3C3, Ont.; The Scandinavian Shoppe, 279 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2; U. Veedler, 47 Kent Ave., Sault Ste. Marie, Ont.

Äri on avatud jõuluostudeks

alates 3. detsembrist järgmistel aegadel:

esmasp.-reedeni kell 10-9, laup. 9.30-5.30

PARIM JÕULUKINKIDE OSTMISE ÄRI

Suures valikus Iittala klaaskaupu ★ SAUNA kosmeetika tarbeid ★ Saunatarbeid ★ Küünlaid ★ Küünlajalgu ★ Soome kompvekke ★ Tekstiile kardinateks ja seinakaunistusteks ja kleidiriideid ★ Suuski ja suusavarustust ★ Ja palju muud

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST

2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 © TELEFON 483-6650

HELISEGE, JÕULUKELLAD!
Taas on aeg jõuluostudeks.

Meilt saate:
★ JÕULUSINKI, SUITSUKALKUNIT
★ SOOME JÕULULEIBA ★ LÕHET

JÕULUVORSTID (veri- ja valged tanguvorstid)

★ Vorsti- ja lihalõiked
★ Heeringad, juustud, rosolje, mitmesugused salatid
★ Soome kohv, saiad, piparkoogid ja palju muud head

KINKEESEMED

★ PUUESEMED ★ HELIPLAADID
★ LAUDLINAD ★ KÜÜNLAD JA KÜÜNLAJALAD
★ SHOKOLAADID

Andke tellimised hiljemalt 15. dets.

TERE TULEMAST!

SCANDIA DELICACIES

2079 Yonge St., Toronto, Ont. — Telefon 489-0162

KUI OLETE SISSEOSTE TEGEMAS, KÕHT LÄHEB TÜHJAKS, SIIS TULGE MEILE LÕUNAT SÖÖMA

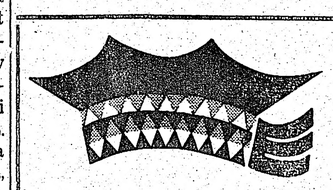

THE NORTHERN LIGHTS

3340 Yonge St., Toronto, Ont. — Tel. 483-1293

- Suures valikus põhjapõdra-, lamba- ja muid nahku.
- „Flokati" vaipu Soomest ilusate mustrite ja värvidega.
- Aknakatteid.
- Lambanahkseid mütse, kindaid ja susse.
- Värvirikkaid Lapimaa suusamütse, murdmaa-suusasukke ja -jakke.
- Kuulsaid Soome klaaskaupu.
- Mänguasju, Lapimaa ja Fufel nukke, ainulaadne kollektsioon Kanadas.
- Küünlaid ja küünlajalgu.
- Palju ilusaid ja huvitavaid kinke sünnipäevadeks, pulmadeks ja jõuluks.

TERE TULEMAST! RÄÄGIME EESTI KEELT

Ärl avatud: teisip. — laup. kell 10.00—18.00

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295
698-2745

Teeme uusi ja parandame vana nii linnas kui ka suvilates
Müüme aknaid ja installeerime

WINDOWS BOUNDS
1916 Queen E, Toronto

EUROPEAN
SHEEPSKIN COATS . . . at WHOLESALE PRICES!
Ladies' — Men's
AS ILLUSTRATED

LADIES
Reg. $975 ..... $550

MEN'S
Reg. $650 ..... $395

Müüakse kõigile.

Hoiduke jaemüügi hindadest ja säästke sadu dollareid ostes parimaid lambapahkseid mantleid, mis üldse kunagi Kanadasse imporditud.

Monday to Friday 9-6
Saturday 9-4

Gimpex Limited
448 KING ST. W.
at SPADINA 362-0083

ILMUS

INGEMAR KORJUSE EESTIKEELNE HELIPLAAT

Müügil EESTI ABISTAMISKOMITEES või tellida
E. KORJUS, 362 Lawrence Ave. West, Toronto, Ont. M5M 1B7,
tel. 787-4136 HIND $9.50

SPORT

Eesti kergejõustiku tulemused 1979

Meeste heited ja hüpped

Kõrgushüpe:

2.21 T. Pahapill
2.20 T. Valgepea
2.18 H. Kask
2.15 A. Elerand
2.15 J. Savka

Eesti rekord on aastast 1978 T. Pahapilli nimel tagajärjega 2.24.

Teivashüpe:

5.20 R. Lindal
4.80 T. Pohl
4.80 R. Sokk
4.60 V. Savvi
4.60 T. Pahker

Eesti rekord on aastast 1977 R. Lindali nimel tagajärjega 5.36.

Kaugushüpe:

7.67 T. Kaukis
7.66 H. Piirisild
7.40 M. Liigand
7.35 T. Pahker
7.30 U. Vaha

Eesti rekord on aastast 1968 T. Lepiku nimel tagajärjega 8.09.

Kolmikhüpe:

17.20 J. Uudmäe
15.68 T. Veiber
15.47 A. Komar
15.39 V. Koemets
15.38 T. Sepp

Eesti rekord on tänavune J. Uudmäe 17.20.

Kuulitõuge:

20.53 H. Sild
19.55 E. Rohula
19.04 A. Savest
18.87 A. Paavo
17.55 A. Tammert

Eesti rekord on tänavune H. Silla 20.53.

Kettaheide:

57.96 K. Külv
57.32 I. Sepp
57.20 V. Kuusemäe
56.38 S. Suur
54.88 A. Paavo

Eesti rekord on aastast 1977 V. Kuusemäe nimel tagajärjega 64.54.

Vasaraheide:

73.50 K. Laansalu
70.20 H. Loss
69.02 M. Verzilov
61.62 A. Petrov
61.34 E. Lapp

Eesti rekord on tänavune K. Laansalu 73.50.

Odavise:

84.42 H. Puuste
77.98 Ü. Rukki
77.66 T. Moorast
75.78 K. Mägi
75.76 E. Tammemäe

Eesti rekord on tänavune H. Puuste 84.42.

Kümnevõistlus:

8024 T. Kaukis
7845 M. Kasearu
7842 H. Sildala
7748 H. Sildoja
7612 A. Rüütel

Eesti rekord on T. Kaukise tänavune tulemus, mis on tehtud elektrirajal ja millele lisatakse 100 punkti. Tavaliste mõõtmetega tehtud rekordiks on tema 1978. a. saavutatud 8086.

(Järgneb)

Jaak Järve võitis maletajate treeningturniiri

Novembrikuul toimunud ESTO-80 treeningturniiri võitis Jaak Järve 6 punktiga. Teiseks tuli V. Pikkand 5 p., kolmandat kuni viiendat kohta jagasid P. Beckwith, A. Kõresaar ja V. Puna 4 punktiga. Osa võtsid veel A. Mustel, E. Talve, O. Vares ja turniiri korraldaja L. Joselin.

Järgmine ESTO -80 treeningturniir ja malemängu õhtu peetakse 9. detsembril kell 2 p.l. Toronto Eesti Majas. Kõik on teretulnud!

Aeg

Kolm laupäeva järjest toimub Stokholmi Eesti Majas teatripärastlõuna. Lensi Rõmmer on dramatiseerinud kolm Juhan Jaiki jutustust, mida mängitakse Eesti Maja saalis, mis mahutab 85 inimest. Jutustuses „Piibumeistri manitsused" esineb nimiosalisena Artur Sikk, jutustuses „Kanepitsa kirik" Elo Rähn ja Lensi Rõmmer ning piltides „Üks noormees otsib pruuti" Edmar Kuus, Väino Konga, Helen Antsmaa ja Urvi Aamisepp. Enne etendusi tutvustab Juhan Jaiki ja ta loomingut Arvo Mägi.

Tegelaste-esinejate laud Eesti Pensionäride Klubi viimasel kohviõhtul Toronto Eesti Majas. Paremal mikrofoni juures kõneleb klubi esinaine Frieda Terts. Foto: J. Säägi

Lakewoodi Eesti Arhiivist

Tegin hiljuti külaskäigu Lakewoodi arhiivi, et käesoleva kirjatöö jaoks andmeid muretseda. Arhiiv asub 7-ndal tänaval, kohaliku eesti kiriku maa-alal (kiriku taga). Arhiivi juhatajaks on eru-kapten Ernst Luebik, juhataja abiks eru-leitnant Alfred Saar. Mõlemad on enamasti iga päev kohal.

Arhiivis on rikkalikke andmeid eesti põgenike Saksamaa päevade kohta, nii DP-laagreis kui ka mitmesugustes vangilaagrites. Eriti põhjalikult on andmeid Uklei vangilaagri kohta, mis asus Lüübeki linna ligidal Põhja-Saksamaal ja kus üle 3000 eesti sõjamehe vangis viibis. Sealt jooksis osa neist ära, puges DP laagreisse ja jäigi vangilaagreist lahti saamata.

Saksa kroonu pani neid sõjajooksikute nimekirja — inglased ei paistnud vist asjast hoolivat. Leidsin ka oma nime desertööride hulgas, sest nime poolest polnud me mitte sõjavangid, vaid desarmeeritud saksa sõjavägi.

Samuti leidsin pataka joonistusi, mis oli Uklei laagris toimuva võistluse raames hindamiseks sisse antud, ja mille eest, kui õieti mäletan, isegi auhinna sain. Samuti on Uklei vangilaagri eestlasest juhtkonna hulgas tekkinud nn. „kojarevolutsioon", kus kol. Stockeby ja major Vask kapten Made käest vägisi kommando üle võtsid, täpselt dokumenteeritud.

E. Luebiku ja A. Saare lahkel kaasabil tuhnisin arhiivis kolm päeva. Oleks veelgi tuhninud, aga aeg sai otsa. Seal on muuseas ka olemas kõik Välis-Eestis trükitud publikatsioonid, nii ajakirjad, ajalehed kui raamatud. Ka on riiulitel kastide kaupa tuntud tegelaste poolt pärandatud isiklikke dokumente, mis kunagistele ajaloolastele ja detailide uurijaile väga kasulikud võivad olla. Ka on väljapaneku:d Vabadussõja-aegsetest (ja vabariigi-aegsetest) aumärkidest ja univormidest, kindralist reameheni. samuti politsei ja isegi metsavahtide vormid ja tunnusmärgid Ka on võrdlemisi rikkalikult igasugust pildimaterjali.

Aga kahtlemata on küllaltki palju lünki, mida kaasmaalased täita võiksid, seepärast annan edasi siinjures arhiivi juhataja E. Luebik'u palve, kui kellelgi on mingisuguseid ajaloolisi dokumente, pilte või muid materjale, mida nad ise enam ei kasuta, paluks tulevastele põlvedele talletuseks arhiivi saata. Arhiiv on nõus postikulud tasuma.

Kui ei raatsita originaalist lahkuda, võib saata fotokoopiad, või saata orginaalid ja arhiiv saadab neist soovikorral fotokoopiad, Alfred Saare asjatundliku tööviljana.

Kui fotosid saadetakse, paluks foto taha pliiatsiga märkida, kes ja kus, et pärast segadusi ei tekiks. Omanikule on endale asjad selged, aga arhivaarile tihti mitte.

Igale kaasmaalasele on arhiivi sissepääs võimaldatud, igaks juhuks palutakse ette teatada aadressil: Estonian Archives in the US Inc., 607 East 7th Street, Lakewood, NJ 08701, ehk Mr. Ernst Luebik, Director of Archives, 220 East 4th Street, Lakewood, NJ 8701.

ARVI KORK

ILMUSID JA ON MÜÜGIL „VABA EESTLASE" TALITUSES

Einar Sanden

„MITME NÄO JA NIMEGA"

Dokumentaalteos andekaimast eesti soost spioonist Arthur Haman — Juhan Tuldavast, kes „põgenes" 1955. a. Rootsi ja saavutas pagulaskonna usalduse, kuni 1963. a. N. Liitu tagasi läks. Autori uurimine põhineb paljudele dokumentidele ja isiklikele kokkupuuteile.

224 lk. Hind $12.50 — saatekulu 50 senti

Hanno Kompus'e

„KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE . . ."

Hind $11.—, saatekulu 85 ¢.

Müügil „Vaba Eestlase" talituses

ILMUS

inglisekeelne kokaraamat

„Cooking Estonian Style"

Hilja Treumuth ja Viivi Piirisild

430 retsepti ★ Hind $8.80 + $1.20 saatekulu, kokku $10.00

Tellimisi võtab vastu „Vaba Eestlase" talitus.
Raamatud saadetakse välja Los Angelesist.

ANDRES KÜNG

MIS TOIMUB SOOMES

Kirjastus Välis-Eesti & EMP

311 lk. Hind $14.00 br. + saatekulu 50c

Eesti ajakirjaniku teos põhineb laialdasele allikmaterjalile. Ta analüüsib Soome sise- ja välispoliitikat, riigi tänapäevast olukorda ja suunda, Nõukogude Liidu Soome-poliitikat, Soome valitsust presidendist parteieluni ja palju muud, tuues Soome saatusest huvitatud lugejaile palju uusi andmeid.

Müügil Vaba Eestlase talituses

Puhast valet sisaldav võrukaelalugu

9.

Üldist tähelepanu hakkas äratama aina korduv näitemäng poomipeatuses, kus bussis olijad loeti üle, sõdur läks telefoni juurde ja avas poomi — samuti toimus endisel Terijoel, mis oli selgesti ümbrusest korras hoitum ja kasutatavam koht.

Väsinud reisiseltskond jõudis lõpuks Leningradi „Europeiska" hotelli ette.

— Osta minule rätik, palus esimesena bussist väljunud Vuotilaiselt tema kõrvale ilmunud tüdruk. Ta pööras palitu varrukasuu lahti ja tõmbas välja 10 dollarit.

— Osta ise kui sul juba raha on!

— Mina ei saa. Aga sina saad. Hotellist! Tüdruku jutt oli lustikas. Sõnad tulid ühetasaseina ja häälдamisel puudus soome keelele omane lõpuhõngus. Vuotilainen hakkas naeratama.

— Miks ei saa? Kui sul raha on? imestas ta siis.

— Ei, ta ei saa, segas kõnelusse Lindsten. — Berioshkast saavad osta ainult välismaalased ja needki ainul läänemaailma valuutaga. Oma rahvas ostaks poed kohe tühjaks, sest seal on kõik palju odavam, kui muudes kauplustes ja osa kaupa on sellist, mida mujalt ei saagi.

— Noh, missugune rätik? muutus Vuotilainen heldinuks. — Läheme ostame plikale rätiku. Kus see kauplus siis on?

— Hotelli vestibüülis. Me võime seal nüüd kohe käia, kui rahvas väljub alles bussist ja bussijuht tõstab kohvrid hunnikusse. Ega neid sealt keegi niikaua ei vii, kuna reisijuht seisab nende juures. Muidu need ei püsiks tänava ääres kuigi kaua, ütles Lindsten. — Ja, lillelist rätikut ta mõtleb, neid lillelisi, millised meilgi pähe seovad nii kommunistid kui ka rumalad turistid, kes ei tea, et see on samasugune poliitiline tunnus kui komnoorte sinine särk.

Mehed sisenesid hotelli uksest. Kogenuna Lindsten läks kauplusse, aga rätikud olid läbi müüdud.

Sõbrad läksid tühjalt tagasi.

— Ei olnud enam. Lõppenud, seletas Vuotilainen ja andis tüdrukule rahasedeli tagasi.

— Sina soovid naist? Tüdruku küsimus plahvatas äkki.

Vuotlainen vaatas hämmastunult tüdrukut, sõnatult nagu tollijaamaski. Suurema vennana tuli Lindsten talle jälle appi:

— Kes sind tahab! Vana viin haiseb siiamaale, mine ja pese end enne puhtaks. Lindsten astus kõrvale ja tüdruk jäi proovima õnne teiste turistidega.

Reisiseltskond oli lõpuks oma kohvritega pääsenud hotell „Europeiska" vestibüüli registreerimisvorme täitma ja ruumide võtmeid ootama, mida leti taga olev naine veidi aeglaste liigutustega toimetas, ulatades täidetud vormide järel võtmed reisijuhile.

Reisibüroo poolt nõutav hind hõlmas kahe isiku ruume. Lindsten ja Vuotilainen olid juba alul teinud teatavaks oma soovi sama toa jagamiseks. Bussireisi ajal, juba Soome poolel, oli Lindsten siiski seletanud Vuotilaisele, kui palju mugavamad oleksid ühe inimese toad.

— Aga mul pole nende eest makstud? Need on kallimad, oli Vuotilainen tõrjunud mõtte.

— Kallimad küll, aga palju kohasemad. Juba äritegemise poolestki. Ega selle rõõmu eest ei maksa liialt säästa. Kui minnakse hotelli vestibüüli ja oled täitnud oma registreerimisvormi, siis ära anna seda reisijuhile, vaid mine ise leti juurde. Kõige peale pane täidetud vorm. siis pass, mis jääbki hotelli hoiule siinoleku ajaks ja kõige alla viierublane. Kui annad selle ametnikule, siis ütle tasakesti, et soovid üheinimese ruumi. Aga vaata, et see rahasedel ei vilguks sealt kõrvalistelé, oli Lindsten juba siis nõu andnud.

— Minul ei ole rublasid, vaid Soome raha, oli Vuotilainen kurtnud.

— Ära sa Soome raha raiska! Sellele on paremaki kasutamise kohta. Mina annan sinule inflatsioonivaba valuutat, kui oleme jõudnud naabri poolele, nüüd see on paremas paigas tolli eest varjul, oli Lindsten lubanud, kui buss oli jõudnud Soome tollijaama. — Ja pea meeles, mis rääkisin neist hotelli jäävaist passidest, oli ta lisanud.

Vuotilainen meenutas hotelli vestibüülis Lindsteni poolt bussis peetud nõuandeid ja hiljem temalt saadud viierublalist. Lõpuks ta sai oma iseloomu karastatuks ja tegigi soovitatud moel. Naine ei näinud reageerivat mingil viisil, kuigi ta pidi tundma kortsunud rahasedelit passi kaante vastu, vaid tegeles reservatsiooni raamatu ja muude paberitega. Lõpuks Vuotilainen sai võtme ja kartongist kaardi, millele oli kirjutatud ruumi number.

Seltskond oli juba varem kokku leppinud kell 21 hotelli söögisaalis kogunemiseks. Tublisti enne määratud aega hakkasid soomlastest turistid ustel liikuma. Kui reisijuht kohale tulles vestles natuke aega ülemkelneriga, juhiti soomlased valmis kaetud laudadesse. Lindsten ja Vuotilainen asetusid kõrvuti nelja inimese lauda, kolmandaks tuli Kainuu mees ja viimasele kohale toimetaja Helsingist.

— Mina sain ühe inimese ruumi! Vuotilaise häälest kuuldus võidukus, kui ta kummardus Lindsteni poole.

— Muidugi. Nii see pidigi olema, kui tegid nagu õpetasin, vastas Lindsten. — Nii on minulgi.

— Kas seegi läks maksma viis rubla?

— Ei, see ei maksnud midagi. Ma mõtlesin proovida, kas õnnestub sel korral saada ilma maksuta. Jäin viimaseks ja ütlesin sellele plikale, et ei ole kunagi elus näinud üheinimese ruumi, kuna meil selliseid ei olegi. Siis ma vaatasin talle silma ja kõige lõpp oligi puhas viierublase säästmine.

Kelner käis tellimist võtmas. Lindsten tõstis laudlina põlvile. Pani siis kämbla laua serva vastu ja tõukas tugevasti. Tool libises põrandal, kuid laud ei liigahtanudki.

— Selles lauas on kindlasti peidetud mikrofon, seletas Lindsten välja häälega. Aga ega lahtinegi laud veel ütle, et seda siin ei oleks. Siin võib väga hästi ka „lutikas" (mikrofon) olla. See on selline uskumatult väike mikrofoni ja saatja ühend. Sellistesse laudadesse juhitakse diplomaadid ja tähtsad ärimehed, kes teavad põranda külge kruvitud laudade saladust. Paljud usuvad kergeusklikena, et lahtistes laudades võib vabalt rääkida.

— Ära nüüd jälle hüüa ja haugu! Kui sa ise usuksid sellesse, ei kisendaks nii valjusti, hoolitses Vuotilainen.

— Sinul pole vastu tahtmist vaja uskuda, aga ega ma mingisugust saladust ei paljasta, sest naabrid tunnevad ise seda asja juba paremini. Ja küll nad teavad ka seda, et paljud välismaalasedki juba samahästi on teadlikud nende tempudest. Mina neist ei hooli, vaid räägin alati vabalt ja ütlen veel kindluse mõttes hotelliruumi saabumisel, et nüüd see mees tuli sisse keda sobib kuulata!

— Sa rääkisid tulles midagi sellest hotelli jäävast passist, vahetas Vuotilainen kõneainet.

— Jaa, ma pidin rääkima, et võib-olla ehk passid ei ole tegevuseta hotellides neis maades, kus neid tuleb hotellidesse jätta. Selliseis kohtades need võivad sattuda kasulikult kasutamisele, kui võõras kauem hotellis viibib.

— Missugusesse kasutusse? imestas Kainuu mees.

— Täpselt samal viisil kui viisat nõutades. Veel ei pääse igasse riiki ilma viisata ja sageli viisanõutamise aeg on pikk, paar-kolm nädalat. Sellistesse maadesse ei saa üldse grupireisidele minna nii nagu kuhugi Mallorcale, et otsustad eelmisel õhtul reisile mineku, kui juhtub leiduma vabu kohti.

(Järgneb)

EINO KURIS

AIANDUS

Talvekaitse aias

Peagi saabuva talve kahjustuste vältimiseks pannakse mõnedele taimedele talvekaitse. Enamik meie koduaia taimedest ei vaja Torontos ja selle lähemas ümbruses erilist talvekaitset.

Roosipõõsaste ümber asetame mulda 12 kuni 15 tolli kõrguselt (30—40 sm). Kasutatakse ka plastik kaeluseid, mis pannakse roosipõõsa ümber ja täidetakse mullaga. Kibuvitsad ei vaja erilist talvekaitset. Rooside hävimist soodustab liiga soe ning niiske talvekate. Mulda rooside katteks võetakse köögiviljamaalt või tuuakse mujalt, kevadel pannakse see sinna jälle tagasi. Puulehtede kasutamine talvekattena ei ole edukas, küll aga kasutatakse seentekasvatusest toodud seentemulda. Tüviroosid painutatakse Torontos maha. Seda tehakse enne külmade saabumist, kuna külmunult roosside varred kergesti murduvad. Tüviroosidel kaevatakse painutamise kergendamiseks ühelt küljelt juured lahti. Maha painutatud rooside tüved ja oksad kinnitatakse puukonksudega või risti asetatud keppidega maapina külge. Tüved, oksad ja väänéd kaetakse mullaga. Külmemates piirkondades lisatakse pärast maapinna külmamist mullale õlgkate. Varane õlgkatte lisamine meelitab hiiri, kes närivad ja kahjustavad roose. Sügisel lõigatakse eriti kõrged rooside oksad lühemaks, okste lõplik lõikamine jäetakse kevadeks.

Igihaljaste parimaks talvekaitseks on enne maapinna külmamist nende tugev kastmine. Märtsikuu terav päikesepaiste, kevadine tuul ja külmad ööd kahjustavad sagedasti okaspuid ja põõsaid. Ka värskelt istutatud puutüved võivad kannatada kevadel. Puutüvede kaitseks kaetakse need erilise paberiga (Crinkled Kraft Paper).

Päikesevari kotiriide näol kinnitatult lõuna või lääne poole keppide vahele annab küllaldaselt varju ja kaitset igihaljastele jugapuudele, Alberta kuuskedele, rododendronitele jt.

Ka asetatakse hõre kotiriie mõne väiksema okaspuu või põõsa ümber. Plastiku kasutamine talvekaitsena tekitab kasu asemel kahju. Enne talve saabumist kontrollitakse noorte puude tugikeppide tugevust ja sidumist. Nõudes ja mahutites kasvavad puud ja põõsad paigutatakse varjatud kohtadesse ning talvekaitseks kasutatakse kotiriiet. Mahutide ümber pannakse tugeva külmamise vältimiseks puulehti, neis olevaid taimi aga kastetakse kuni mulla külmamiseni.

Talvekahjustuste vältimiseks on kasutusel ka plastik pritsimismaterjal. Meie oludes sageli korratakse selle aine kasutamist talve soojade ilmade korral, mis tõstab kasutamiskulusid.

Talvekahjustused okste murdumise jne. näol esinevad jäätormide ja raske lume tõttu. Väiksemaid okaspuid kaitstakse võrguga milliseid näeme jõulupuude müügikohtades.

Võrgu asemel kasutatakse ka näiteks pürámidaalsete okaspuude juures spiraalselt ümber puu pannes koduaias kasutatavat rohelist või valget nööri.

Roheline nöör jätab kindlasti kaunima mulje. Raske lumi raputatakse puudelt ja põõsastelt. Jäätormide tõttu tekkinud murdunud oksad lõigatakse ning rebitud tüved tasandatakse. Lõplik lõikamine aga jäetakse kevadeks. Iga-aastane korrapärane puude ja põõsaste lõikamine kindlasti vähendaks jäätormide kahjustusi.

Talvel esinevad soolakahjustused eriti teede ja kõnniteede läheduses. Taimi kaitstakse puust aia või postidele kinnitatud kotiriidest kaitsega. Väldime soola kasutamist kõnni- ja sõiduteel, kuna see võib sealt sattuda puude ja põõsaste juurtele. Soola asemel talvel tugevasti kunstväetist kasutades tekitab see samuti murule ja taimestikule kahjustusi.

Olenevalt meie asukohast vajavad ka osa püsililli sügavkülmamise vältimiseks talvekaitset. Pärast maapinna külmamist kasutatakse õlgkatet võõrasemadel, violadel, inglise kirikakardel ja pooltalvekindlatel püsililledel nagu krüsanteemidel, hiinaroosidel jt. Üldiselt esineb halva drenaazhiga muldadel rohkem talvekahjustusi. Sellisel juhul on kasulikum taimed teise kasvukohta viia.

Kindlasti on parim kattematerjal lumi, kahjuks on aga siinsed talved tihti puuduliku lumega. Sügisene lehtede langus moodustab põõsase ja puude ümber looduliku talvekaitse. Kerge puulehtede kate on kasulik, väga paks aga kahjulik.

Maakate ei tohi hoida taimi soojalt vaid kergesti külmanult magavas olekus. Maapinna sügavkülmamise vältimiseks kasutatakse okaspuude oksi, saepuru, igihaljaste okkaid, õlgi jne. Sellist talvekatet ei kasutata mitte varem, kui maapind on vähemalt paari tolli sügavuselt külmanud.

Talvel linna ääremaadel ja eriti suvilate piirkondades esinevate kahjurite, hiirte, muttide, kitsede, jäneste jt. tõrjet teostatakse tiheda traatvõrguga, seda puude ja põõsaste ümber asetades. Hiirte tõrjeks tollise võrguga traatvõrk ei ole küllalt tihe. Nende tõrjeks pannakse ka traatvõrk vähemalt paar tolli maa sisse. Ka on vastavad määritavad ja pritsitavad tõrjeained müügil, mis aga pole eriti odavad ning mida peab talvel suure sula korral korduvalt kasutama. Puutüvede kaitseks on saadaval paks tugev õhuaukudega plastik, mide asetatakse puutüvede ümber. See materjal kestab aastaid ning annab rahuldavaid tulemusi.

VABA EESTLANE

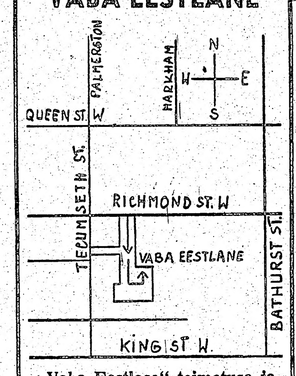

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks tolli ühel veerul ... $3.50
esiküljel ... $4.—
tagaküljel ... $3.75

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

WINTARIO.

NIMI ON SAMA KUID SEE ON TÄIELIKULT UUS MÄNG.

Allpool kirjeldame kuidas mängida oma piletiga ja jälgida loosimisi iga neljapäeva õhtul.

Wintario loosimine toimub nüüd igal nädalal. Uute kuuenumbriliste piletitega* mängimine valmistab rohkem lõbu. Samal ajal on ka rohkem võimalusi võitmiseks. Rohkem võitusid — 165.972** — igal nädalal. Kaasaarvatud 15 suuremat võitu — 3 100.000 dollarilist ja 12 25.000 dollarilist.**

Ja senise kuue loosimise asemel üheksa erutavat uut loosimist, mis antakse iga neljapäeva õhtul televisioonis edasi otseülekandes.

ESIMENE TÕMBAMINE — 4 MOODUST
10 DOLLARI VÕITMISEKS

Esimesel tõmbamisel on mängus kolmearvulised numbrid. Kui kolm üksteisele järgnevat arvu teie pileti numbril ühtuvad väljatõmmatud numbriga, siis olete võitja. Näiteks kui teie pileti number on 123456, siis võite võita juhtudel kui välja tõmmatakse 123, 234, 345 või 456.

Seega on teil neli võimalust $10-lise võidu saavutamiseks 12.000 võidu hulgast, mis tulevad tõmbamisele esimesel loosimisel igal neljapäeval.**

TEINE TÕMBAMINE — 3 MOODUST
100 DOLLARI VÕITMISEKS

Teisel tõmbamisel mängitakse neljaarvulise numbriga. Kui neli üksteisele järgnevat arvu teie pileti numbril ühtuvad väljatõmmatud numbriga, siis olete võitja. Kui teie pileti number on näiteks 123456, siis võidate juhul kui välja tõmmatakse 1234, 2345 või 3456.

Teisel tõmbamisel on igal neljapäeval 900 $100-list võitu.**

KOLMAS TÕMBAMINE — 2 MOODUST
1000 DOLLARI VÕITMISEKS

Kolmandal tõmbamisel tuleb mängu viiearvuline number. Ja kui viis üksteisele järgnevat arvu teie pileti numbril ühtuvad väljatõmmatud numbriga, siis olete võitja. Näiteks kui teie pileti number on 123456, siis olete võitja kui välja tõmmatakse 12345 või 23456.

60 $1000-list võitu igal neljapäeval.**

*Piletid on välja antud ühemiljoniliistes gruppides, milledest igaüks on nummerdatud 000000-st kuni 999999-ni. Seerianumbrid puuduvad.

**Baseeruvad väljaantud kolmel miljonil piletil.

Endiselt $1.00

NELJAS, VIIES, KUUES JA SEITSMES TÕMBAMINE 25.000 DOLLARILISTE SUURVÕITUDE SELGITAMISEKS

Järgmisel neljal tõmbamisel opereeritakse kuuearvuliste numbritega, kusjuures iga võit on 25.000 dollarit kui teie number vastab väljatõmmatud numbrile. Nendel tõmbamistel ei ole ette nähtud lisavõitusid.

12 $25.000-list võitu igal neljapäeval.**

KAHEKSAS TÕMBAMINE ON ETTE NÄHTUD 100.000 DOLLARILISTE SUURVÕITUDE SELGITAMISEKS, MILLELE LISANDUVAD PALJUD SULARAHA VÕIDUD

Kaheksas tõmbamine esimese suurvõidu selgitamiseks on samuti kuuearvuline number. Kui teie piletinumber vastab väljatõmmatud numbrile, siis võidate ühe kolmest 100.000 dollarilistest suurvõidust.

Ja ainult selle tõmbamise puhuks on ette nähtud võimalus, et kui teie piletil viis viimast arvu ühtuvad võidupileti numbriga, siis võidate 5000 dollarit. Kui neli viimast arvu ühtuvad, siis olete 100 dollari võitja ja kolme viimase arvu ühtumise puhul omate võiduks 10 dollarit.

3 — $100.000 võitu, 27 — $5000 võitu, 270 — $100 võitu ja 2700 — $10 võitu kaheksandal tõmbamisel igal neljapäeval.**

ÜHEKSAS TÕMBAMINE — 5 MOODUST
WIN'FALL VÕIDU VÕITMISEKS

Win'fall tõmbamisel opereeritakse kahearvuliste numbritega. Kui kaks üksteisele järgnevat arvu teie piletinumbril ühtuvad väljatõmmatud numbriga, siis võidate tasuta Wintario piletiteraamatu järgmiseks loosimiseks. Raamatu väärtus on 5 dollarit. Näiteks kui teie piletinumber on 123456, siis võidate numbritega 12, 23, 34, 45 ja 56.

150.000 Win'fall auhinda igal neljapäeval.**

wintario

ONTARIO LOTTERY CORPORATION

Rikkus ei too armastust

Asja kirjutasid ajalehed, et Robert Kennedy poeg olevat tabatud narkootika hankimisel. Kuigi temalt seekord narkootikat kätte ei saadud, öeldakse et teda olevat sealseis narkootika levitamise kohtades varemaltki nähtud. Väga rikaste vanemate lastel on sageli samasugused psühholoogilised probleemid, kui väga vaeste perekondade lastel, ütleb ameerika psühhiaater dr. Roy R. Grinker. Rikaste lapsed kasvavad kiirelt vahetuva teenijaskonna hoiul. Kontaktid oma vanematega jäävad väheseiks ja pealispinnalisteks. Neist saavad masinlikud inimesed. Sirgudes nad otsivad meelelahutusliikku ja põnevat, mil ei ole omandiväärtuse tunnet ega isikukohast väärtuse mõistet.

On tavaline, et need lapsed kannatavad pidevalt kerget masendustunnet, peavad oma elu sisutuks ja igavaks. Nad ei sobi teiste inimeste tunnetega ja usuvad, et nad võivad olla õnnelikud vaid iseeneste sarnaste inimestega. Töötamine neid ei huvita, ainult usuvad, et õstmine, reisimine või muul viisil rahakulutamine, lahendab kõik nende tühjusetunded.

Dr. Grinker mainib, et ta ravib ja kasvatab lapsi, kes tulevad perekondadest, kelle varanduse suurus on mitmeid miljoneid dollareid.

Lapsel võib juba omal kasutada olla 10—20 miljonit.

Ta ei avaldanud oma ravialuste nimesid, kuid nimetas teiselt poolt rikkaid perekondi, kus tema poolt kirjeldatud probleemi ei ole. John D. Rockefelleri lapsed rakendati mitmel alal kohe tööle, samuti on muudeski perekondades aktiivne töötamine olnud perekonnas traditsiooniks.

Rikaste laste raskuste põhjus ei ole raha ülikülllus, vaid halvad suhted oma vanematega. Vanemad pole hoolinud oma lastest.

Mida perekond on rahaliselt võitnud, selle on nad tundemaailmas ja -elus kaotanud, rääkimata tavalise käitumise oskusest perekondlikus läbimises.

Ka kõige lihtsamaks lapse kasvatuseks pole need vanemad võimelised.

Kui lapsed on väiksed, pole ema ega isa nendega mänginud, lapsed ei teadnudki, milline isa või ema on. Hoolitsus ja kasvatus oli peaaegu täielikult jäetud abiliste ülesandeks. Kui laps kiindus oma hoidjasse, ütlesid armukadedad vanemad hoidja koha üles, kui nad pärast pikaajalist reisilolekut koju tulid ja lapse eemaldumist oma vanemaist märkasid.

Enne ravikuuri algust polnud vanemad märganud oma laste elus mingit viga, ütleb dr. Grinker. Üks isa ütles oma 30-aastase tütre kohta, kel ei olnud ainsatki sõpra ega huvi mittemillegi vastu: „Hea et ta homoseksuaal ei ole", ja see oli kõik.

Psühhiaatrilist ravi tulid rikaste lapsed saama kas oma hetkelisest meelevälgatusest, otsima ravi igavustunde vastu või ainult, et see on parajasti moes. Dr. Grinker ütleb, et psühhoanalüüs ei aita. Paremaid tulemusi annab teraapia, kus terapist võtab omale „hea vanema" rolli.

Võibolla märkab ravialune esimest korda elus, et temast on keegi huvitatud ja hakkab siis iseennastki natukehaaval arvestama ja tõsiselt võtma.

Ravi arengu märgiks on, et ravitav hakkab näitama võimet tundeeluks, kui see võib väljenduda valuski. Mõnikord ravitav aga leiab jälle igavustunde, või peab ravimist asjatuks ja lõpetab, et minna veelgi suuremale tühjustundele vastu.

Neljavärvi-trükis
HIIUMAA KAART
$4.—
SAAREMAA KAART
$5.—
Kaartide mõõtkava 1:200 000
Müügil „Vaba Eestlase" talituses
Kaarti kahjustamise vältimiseks
postiga ei saadeta

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1977
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

Värskemad uudised loete
„VABA EESTLASEST"

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 4. detsembril 1979 — Tuesday, December 4, 1979

Abistamiskomitee äri avatud

DETSEMBRIS ESMASPÄEVAST REEDENI

10 homm. — 10 õhtul, laup. 10—2 p.l.

Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto

Reisilennuk hukkus lõunanaba läheduses

Jälle raske õnnetus DC 10 lennukiga

AUCKLAND — Üks DC 10 lennuk 237 reisija ja 20 meeskonnaliikmega hukkus Antarktikas lõunanaba läheduses. Lennuk sooritas Uus-Meremaalt huvireisi nabamandrile ja tagasi. Reisiseltskonna juhiks oli Sir Edmund Hillary, esmene inimene, kes ronis Mount Everesti tippu, kes kommenteeris ja andis reisijaile seletusi nabaaladest.

Air New Zealand nimeline lennukompanii korraldas juba neljandat suve huvireise sellele jäisele kontinendile ja seni pole olnud ainsatki viperust.

Kolm Uus-Meremaa mägestikuronijat, kes lasti helikopterilt õnnetuspaigale, leidsid, et kõik sõitjad, nende hulgas kaks kanadalast on saanud surma.

Kuna ilmastikuolud on seal eriti rasked lumetormide tõttu, ei saa praegu hukkunuid ära tuua ja tuleb oodata kuni ilmad paranevad.

Samuti tahetakse otsida lennuki „musta karpi" kus on registreeritud põhjus, miks lennuk hukkus. Kuigi pole veel selgust, arvavad mõned ametnikud, et õnnetuse võis põhjustada navigatsioonieksitus. Viimane sõna, mis lendur ütles oli, et ta laskub madalamale, ja võis sealses mägestikus lihtsalt mõne mäeharja vastu põrgata.

wintario

Neljapäeval, 29. novembril toimus Wintario loosimine uue süsteemi kohaselt, mille kohta on avaldatud pikem seletus Wintario poolt antud kuulutuses.. Kolm 100.000-dollarilist peavõitu langesid piletile nr. 709433. Kaksteistkümmend 25.000-dollarilist võitu langesid pileteile nr. 456672, nr. 543206, nr. 806876 ja nr. 461009. 1000 dollarit võitsid numbrite-kombinatsioon 11232, 100 dollarit numbrid 3870, 10 dollarit numbrid 450 ja tasuta piletiraamatu numbrid 34.

Nüüdsest peale toimuvad uued loosimised igal nädalal.

Kissingeri süüdistatakse USA ja Iraani konflikti saboteerimises

WASHINGTON — Henry Kissingeri süüdistati möödunud esmaspäeval Iraani kriisi lahendamise sabotaazhis. Endine Richard Nixoni välisminister on õhutanud mõtet, et Iraani shahh ei lahkuks enne Ühendriikidest, kui president Carter on seda temalt nõudnud.

Shahh on ise olnud nõus New Yorgi haiglast lahkuma ja tagasi minema Mehhikosse. Haiglaravi lõpetatakse käesoleval nädalal, kui opereeritakse ta sapipõis.

Kissinger külastas shahhi ja oli üks neist, kes talle teed valmistas Ühendriikidesse ravile tulekuks. Ta on nüüd mõjutanud shahhi seni USA-s püsima, kuni on sunnitud lahkuma. Shahh pole suutnud veel Carterile andestada abi andmisest keeldumist möödunud talvel toimunud revolutsiooni ajal.

ELSIE's

FANTASTILINE JÕULUEELNE VÄLJAMÜÜK

Tahame kaubast lahti saada, et teha ruumi kevadmoeuudistele ja sellepärast müüme kõik talvised riietusesemed

poole hinnaga või alla

TÄHELEPANU! Meie Bloor St. äris (Manulife Centre) on ka Soomest imporditud kangasriideid mille hind oli $10.—

nüüd AINULT $2.—

Soomes valmistatud puust ehteid ainult $5.95 (endine hind $16.—)

Ilusad väikesed kunstipärased seenekujulised küünlad $3.95

OSTKE OMA JÕULUKINGID VARAKULT!

723 MT. PLEASANT RD. TOR. TEL. 489-4063

55 BLOOR ST. W. TOR. TEL. 923-1551

Avame kell 10 hommikul

TEEN MAJA

REMONTTÖID

(elekter, torud, puutööd jne.)

Helistage — J. MEIUSI 225-3283

Eesti balletitäht Kanadas tantsimas

Tiiu Randviir esineb kahe osaga balletiprogrammis

VANCOUVER (VE) — „Estonia" primabaleriin Tiiu Randviir on hetkel paarikuisel turneel Kanadas. Ta esineb nn „Mini-Bolshoi Mini Ballet" trupiga peamiselt Kanada väiksemates linnades. Trupi nimi on reklaami jaoks valitud „Overture"-kontsertide korraldaja Vancouveri fagottimängija George Zuckermanni poolt, kes on reklaaminud, et tantsijad on Bolshoi, Kirovi jne. balletitruppidest.

Tegelikult on Tiiu Randviir ainuke, kes ei ole „Odessa State Academy" trupist. Samuti on ta vist ainuke esinejaist, kes kunagi on Bolshoi ja Kirovi (end. Marinskii) laval tantsinud.

Trupil on ette nähtud 56 esinemist 67 päeva jooksul. Reedel, 16. novembril esines trupp Vancouveris Queen Elizabethi teatris.

Kanada arvustus oli trupi kui sellise, kui ka ettekantud kava kohta äärmiselt lõikav.

Leiti, et nõukogude kunstnikud vedasid publikut miilidepikkuselt läbi traditsiooniliste formaalsete tantsusammude, kuna nad ise näisid väsinud.

Naised olid kostüümides ja grimmis, nii et nad nägid välja kui Pola Negri ja mehed nagu Frank Bushman aegunud tummfilmis.

Kuna esinemine oli nähtavasti „vene" balletiarmastajatelt raha võtmiseks mõeldud, ei olnud suurt rõhku pandud trupi eestlasest liikmele. Kahekordsest ümberkirjutamisest tuli välja T. Rankivyr. Ka kavalehtedel ei olnud ei ettekantavad bravuurinumbrid ega ka tantsijad õieti kirjas. Umbes kolmandik kava oli asendatud teiste numbritega.

Vancouveri kavas oli näidatud T. Rankivyr'i tantsimas mingit väikest osa „Okasroosikese" teisest vaatusest. Pärast etendust selgus, et ta tantsis printsess Aurora't — peaosa! „Aurora pulma" nimetas üks arvustaja kiitvalt, kuid ta ei osanud muidugi õiget nime Aurorale panna.

Mõnes eelreklaamis oli T. Rankivyr koguni loetletud meestantsijate hulgas.

Vaatamata pealesunnitud anonüümsusele tantsis Tiiu Randviir oma kahes kandvas osas — ülalmainitud printsess Aurora't ja muista luike „Luikede järves" — silmapaistvalt täpse tehnikaga ning oleks küll ainukesena ka kanada arvustuse poolt pidanud märkimist leidma.

Talle oleks küll omistatud kavas esinev vene nimi.

Ühendust „Bolshoiga" püüti anda ka muusika kaudu — see olevat olnud lindistatud „Bolshoi" orkestri poolt!

Senini ei ole selgunud, kas „Overture" sai kuskilt toetust trupi Kanadasse toomiseks.

Vastavalt programmile esineb trupp 9. dets. kas Torontos või ühes eeslinnas. Kuuldavasti olevat Tiiu Randviir palutud Torontos tunde andma edasijõudnute grupile kanada „riiklikus" balletikoolis.

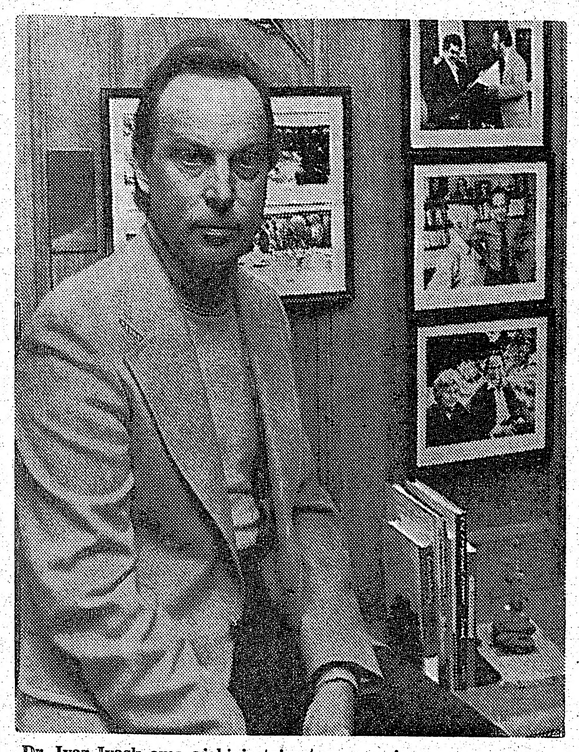

Dr. Ivar Ivask oma ajakirja toimetuse ruumis.

Ameeriklaste vihkamine suureneb

NEW YORK — Kogemus, et suur ja võimas USA ei saa hakkama ühe väikese riigi terroristide grupiga, keda küll valitsus toetab, on pannud liikuma otsekui ahelreaktsiooni ameeriklaste vastasteks vaenulikeks aktsioonideks. Lisaks Pakistanile on selline rinnak toimunud ka Liibüas asuva saatkonna vastu. Kuid vaenuaktid on jõudnud juba lääneheimisfääri, kus portoriiklased tulistasid ühte USA sõduritega täidetud bussi. Kaks sõdurit said surma ja kaheksa haavata.

Lõuna-Aafrika väeosi Rodeesias

JOHANNESBURG — Lõuna-Aafrika peaminister Pieter Botha on andnud teada, et juba mõnda aega on Lõuna-Aafrika sõjaväeosad opereerinud Rodeesia territooriumil selleks, et kaitsta Lõuna-Aafrika huvisid, peamiselt raudteeliini, mis ühendab neid kahte riiki. Botha teadaanne oli esimene ametlik kinnitus Lõuna-Aafrika sõjavägede asumisest Rodeesias pärast seda kui Prerotia ütles, et ta on oma politseiüksused toonud sealt ära juba 1976. a.

Nikolai Tikhonov uueks poliitbüroo liikmeks

MOSKVA — Nikolai Tikhonov, üks Brezhnevi soosik, keda kaua on peetud kui peaminister Alexei Kossõgini järeltulijat, ülendati möödunud teisipäeval täieõiguslikuks poliitbüroo liikmeks partei pleenumi koosolekul.

Kossõginit pole olnud näha pärast 18. oktoobrit ja kuuldused liiguvad, et tal oli südameatakk. Ta ei võtnud osa ka pleenumi koosolekust.

Tikhonov on 74-aastane ja tema ülendamine poliitbüroosse on tulnud liiga hilja. Tikhonov on seni olnud esimesel peaministri abi kohal. Tema poliitbüroosse võtmisega on selle liikmete arv nüüd 14.

Mekka moshees ikka veel võitlusi

RIYADH — Mõned relvastatud islami fanaatikud, kes tungisid sisse ja okupeerisid Mekka suure moshee rohkem kui nädal tagasi, hoiavad veelgi oma käes mõningaid tunneleid, mis on moshee all. Saudi Araabia julgeoleku üksused, kes teatasid paari päeva eest, et nad on saavutanud moshees kontrolli, kammivad muistseis katakombides, otsides viimaseid sõjakaid muhameedlasi, kes mosheest välja tõrjuti ägedas ruumist-ruumi peetud võitluses. Need võitlused on põhjustanud suuri inimkaotusi, kuid pole praegu teada, kas katakombidesse tõmbunud hoiavad oma käes veel mõningaid pantvange.

Nalja

Kaadriosakonna juhataja küsib tööd soovivalt autojuhilt:

„Kas teil on mõnesuguseid soovitusi teie eelmiselt ülemuselt?"

„Aga loomulikult! Ta on soovitanud mitu korda, et otsiksin uue töökoha."

„Kui palju maksavad need väiksed koogid seal?" küsis ostja.

„Kaks tükki 25 centi," vastas pagar.

„Palun mulle üks."

„Viisteist centi, palun."

Väike poiss, kes kuulas kauplemist pealt, tuli leti juurde: „Siin on 10 centi, palun andke mulle see teine sealt."

Ivar Ivask kutsuti Nobeli auhindade tseremooniale

Tunnustus aktiivse tegevuse eest kirjandusmaailmas

NORMAN (VE) — Üks Oklahoma ülikooli professor koos abikaasaga on kutsutud eksklussiivsele Nobeli auhindade üleandmise tseremooniale detsembris tegi Oklahoma Ülikkoli president William S. Panowsky teatavaks ülikooli bülletäänis „OU News".

Dr. Ivar Ivask, Oklahoma Ülikooli moodsate keelte professor ja tema abikaasa Astrid on ainsad Oklahomast üle maailma kutsutud 1720 külalise hulgas rahvusvahelist tähelepanu omaval tseremoonial. Nad on ka 850-e külalise hulgas, kes võtavad osa tseremooniale järgnevast banketist ja ballist, olles Rootsi kuninga Karl XVI Gustavi ja kuninganna Silvia külalised.

Ivask on kutsutud sellele prestiižhikale sündmusele oma silmapaistva tegevuse tõttu internatsionaalses kirjandusmaailmas. Aastaid on Ivask toimetanud ülikooli internatsionaalset veerandaastati ilmuvat ajakirja, laiendanud selle levikut maailma kirjanduskeskusis.

Juba neli aastat tagasi Ivask ülistas kreeka luuletajat Odysseus Elytist, diskuteeris tema töid ja võrdles teda teiste kreeka luuletajatega.

See ajakirja number oli nõuandjaks Rootsi Akadeemiale, mistõttu Elytis sai 1979. aasta Nobeli kirjandusauhinna. See kutse oli tunnustuseks Ivaski reputatsioonile kaasaegse kirjandusliku kriitika väljal.

Andes edasi kutse Stokhomi tulekuks, Rootsi Akadeemia ja Nobeli Foundation hindas Ivaski saavutusi internatsionaalses kirjanduses, eriti kreeka luuletaja Elytise üle. Ivaskid esindavad Oklahoma Ülikooli Nobeli auhindade kätteandmise tseremoonial Stokholmis 10.. detsembril.

Nobeli auhinna väljajagamine on ainus sündmus Rootsis, kus kuningas ja kuninganna on oma kuninglikus kapatsiteedis.

Kuid Nobeli auhinad on kõigile rootslastele uhkuseks. Ameeriklane Friedman ütleb selle kohta oma kogemuste põhjal: „Ma ei teadnud enne kui Stokholmis olles, kui palju tähendab Nobeli auhind Rootsile. See on nagu presidendi valimine Ameerikas."

„OU News" annab lühikese informatsiooni Alfred Nobelist ja tema pärandist. Samuti I. Ivaskist, tema eestikeelsest luuleloomingust. temast kunstnikuna ja kriitikuna ning ajakirja toimetaja" na, aga ka seda, et Ivaski juhtimisel jagatakse välja ülikooli Neustadt kirjandusauhind. Tema abikaasa Astridi tutvustamiseks öeldakse, et ta on läti luuletaja ja tõlkija.

Pidagem aus . . .

(Algus lk. 1)

kätte mängimisel aitas USA ise kaasa. Ka aitas USA kaasa selleks, et shahhi kommunismivastane rezhiim Iraanis kukutati, mille tulemuseks on praegune väga raske olukord Iraanis.

Edasi käsitles ta ka seda, kuidas parlamendid Kanadas ja USA-s ning mujal on asjata uurimistega nõrgestanud ametivõimude ja politsei tegevust ning kommunismivastast võitlust. Ta leidis. et peame võitlema koos teiste ikestatud rahvastega kommunismi vastu. Meid kohustavad võitluseks Eesti vabaduse eest Eesti Vabadussõjas, II maailmasõjas kantud vereohvrid ja nende kannatused, kes kommunistide poolt küüditati ning välja kisti meie kodudest.

Pidagem aus Vabadussõja kangelasvaimu ja koondagem kõik jõud meie kodumaale vabaduse taastamiseks, lõpetas kõneleja.

Muusikalises osas olid tegevad kanneldaja A. Kuu oma kaaslasega, M. Niinvee laulis kolm sõdurilaulu. Oli loterii, kus esimeseks võiduks oli A. Vommi portree kuulsusrikkast Soomusrongide diviisi ülemast kapten A. Irvest, mille võitis kõneleja A. Jurs. J. Saarniidu maali võitis E. Kore ja kolmanda maali pr. Nüüd. Vaatamata suurele lumesajule oli saal rahvast täis, kelle pidutuju eest hoolitses G. Iltali orkester, kuna rikkaliku pidulaua olid valmistanud Eesti Maja kohvikupidajad.

Sündmuste kalender

Pühapäeval, 9. dets. kell 2 päeval Eesti Majas T.E.S. Täienduskooli jõulupuu.

Pühapäeval, 9. dets. kell 6 õ. Peetri kirikus jõulukontsert, kaastegevad Cantate Domino, Noortekoor Lootus ja Musica Viva kammerorkester.

Teisipäeval, 11. dets. kell 7.30 õ. Eesti Maja Noorteruumis T.E. Vanemgaidide koori jõulu-esinemine.

THE FINNISH PLACE

THE FINNISH PLACE

5463 Yonge St. Willowdale ⊙ Finchi lähedal

Telefon 222-7575

JÕULUD ON LÄHEDAL! Kui lähete tegema jõuluoste, siis külastage esimeseks meid. Meil on kvaliteetsed kaubad. ☆ MADE IN FINLAND ☆

Klaakaubad, ehted, küünlad, küünlajalad, mängud, laudlinad, servietid, heliplaadid, jõuludekoratsioonid jm.

IGASUGUSEID DELIKATESSE JA PAGARISAADUSI

Tellimised jõulusingile ja muule anda varakult

Avatud alates 10. dets. iga päev 9—9, jõululaupäeval 8—2.